

2026

DEN SVENSKSPRÅKIGA UNGDOMSBAROMETERN

Lia Markelin, Veronica Salovaara och Mikko Majander

Med forskarkommentarer av Jenni Kallio och Kristian Wahlbeck

magma

magma

MAGMAS SVENSKSPRÅKIGA UNGDOMSBAROMETER belyser hur svenskspråkiga unga ser på sitt liv, sitt mående och sin framtid. Våren 2026 gjordes mätningen för femte gången. Liksom tidigare år (2018, 2020, 2022, 2024) utfördes materialinsamlingen av Taloustutkimus. Sammanlagt 1 373 svenskregistrerade unga i åldern 15–19 besvarade enkäten. Alla svar inkom digitalt. Närmare information om undersökningen och dess tillvägagångssätt finns i **bilaga 1**.

Tack till Konsta Happonen, statistiker vid Ungdomsforskningssällskapet, för konsultation och hjälp. Tack också till Finlands Svenska Skolungdomsförbund för synpunkter och kommentarer på frågorna.

Undersökningen möjliggjordes med hjälp av finansiering från **Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne sr**.

ISBN: 978-952-7328-58-3 (print)
ISBN: 978-952-7328-59-0 (online)

Magma:
ISSN-L: 1798-4629
ISSN: 1798-4629 (print)
ISSN: 1798-4610 (online)

Grafisk design: Roukus Ab
Tryck: Oy Nord Print Ab

OMSLAGSBILD: MAGNIFIC

INNEHÅLL

Välmående och framtidstro **4**

Välmående 4
Stress och oro 5
Beroende 6
Alkohol och droger 7
Framtidstro 8

Fritid, skola och arbete **10**

Fritid och kultur 10
AI 12
Utbildning 13
Arbete 14

Språk och identitet **16**

Samhälle, påverkan och säkerhet **20**

Värderingar och åsikter 20
Invandring 22
Klimat och miljö 23
Påverkan och deltagande 24
Säkerhet och försvar 28
Finlands framtid 29

Forskarkommentarer **30**

Jenni Kallio: Ungas framtidstro vacklar och polariseras 30
Kristian Wahlbeck: Psykisk hälsa: återhämtning efter pandemin men flickors stressnivå hög 37

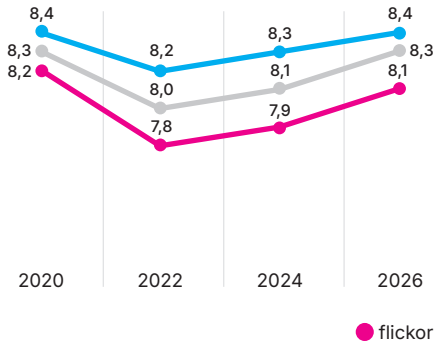
Bilaga 1: Om studien: tillvägagångssätt och urval 42
Bilaga 2: Enkätfrågorna 45

VÄLMÅENDE

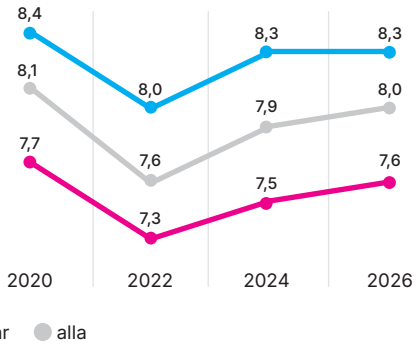
De svenskspråkiga ungas uppfattning om sitt liv och sitt välmående tyder på en fortsatt återhämtning efter coronapandemin.

Vitsorden unga ger för livet i stort och för den egna psykiska hälsan ligger ungefär i linje med de vitsord de uppgav våren 2020, innan coronapandemin hunnit påverka de ungas vardag i någon större utsträckning. Flickorna fortsätter att uppge något sämre vitsord än vad pojkarna gör. På en punkt uppvisar ändå könen precis samma siffror, nämligen i frågan om hur nöjd man är med sina relationer till andra människor (8,4) – en fråga som genomgående fått medeltal på minst 8,0.

Livet i stort

Din psykiska hälsa

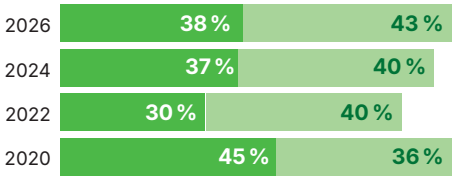

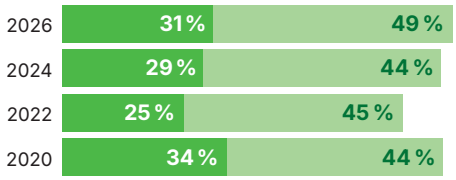
En mindre andel än tidigare upplever ofta känslor av ensamhet. De tre senaste mätningarna visade att mellan 24 och 27 procent helt eller delvis höll med om att de ofta känner sig ensamma. Detta år var siffran 19 procent. En större andel flickor (22 %) än pojkar (14 %) är av denna åsikt. De flesta (91 %) håller fortsättningsvis helt eller delvis med om påståendet ”Jag har en eller flera vänner som betyder mycket för mig”.

I frågan om huruvida de unga upplever att livet har mål och mening ser man att andelen som är helt av samma åsikt fortfarande ligger under nivån innan pandemin. Lägger man däremot till andelen som svarat delvis av samma åsikt ligger nivån i linje med svaren för sex år sedan. Andelen som helt eller delvis upplever att de har kontroll över sitt liv har rentav gått förbi siffran från 2020.

Jag känner att mitt liv har ett mål och en mening

Jag upplever att jag har kontroll över mitt liv

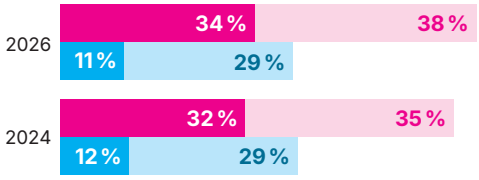

STRESS OCH ORO

Flickorna uppvisar genomgående en starkare tendens till stress och oro än pojkarna. Trenden håller i sig.

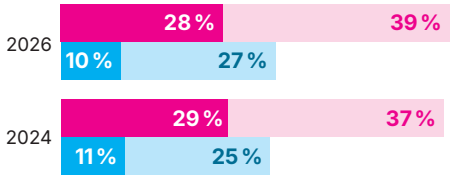
En märkbart större andel av flickorna än av pojkarna säger sig känna av både stress och prestationsångest. Trenden har inte ändrat väsentligt under årens lopp. Sedan 2020 har omkring 70 procent av flickorna uppgett sig helt eller delvis hålla med om påståendet att de ofta känner sig stressade. 40 procent av pojkarna har känt lika. Gällande prestationsångest är andelen snäppet lägre i bägge grupper men talen skiljer sig i liknande mån mellan könen.

Flickorna oroar sig likaså mer än pojkarna för hur de ska orka i arbetslivet i framtiden. Bland flickorna har andelen som helt eller delvis hållit med om påståendet fluktuerat mellan 50 till 62 procent under de senaste sex åren. Motsvarande siffror för pojkarna har legat mellan 28 och 37 procent.

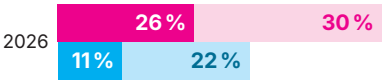
Jag känner mig ofta stressad

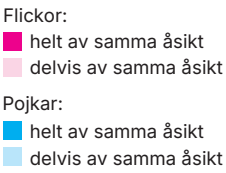

Jag känner ofta prestationsångest

Jag oroar mig för hur jag ska orka i arbetslivet

> *Sedan 2020 har omkring 70 procent av flickorna uppgett sig helt eller delvis hålla med om påståendet att de ofta känner sig stressade. 40 procent av pojkarna har känt lika.*

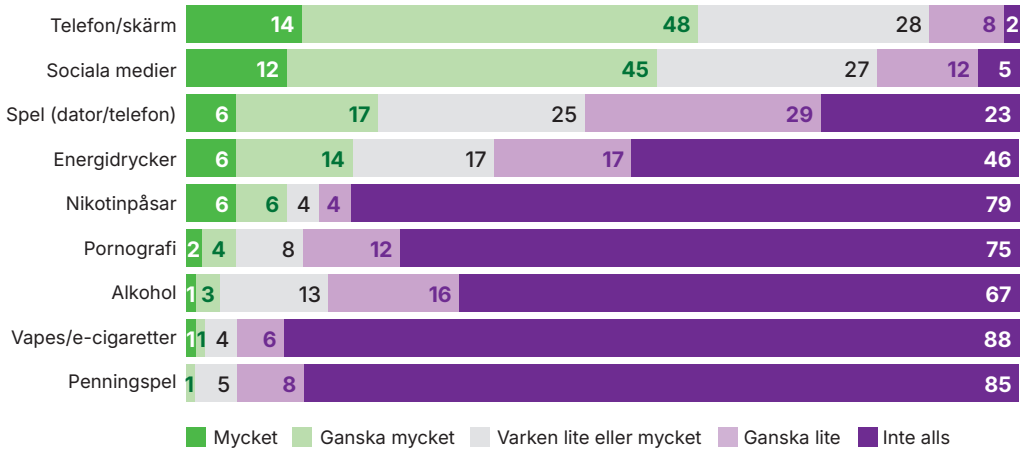
BEROENDE

Majoriteten av de svenskspråkiga unga upplever sig vara beroende av sina telefoner/skärmar.

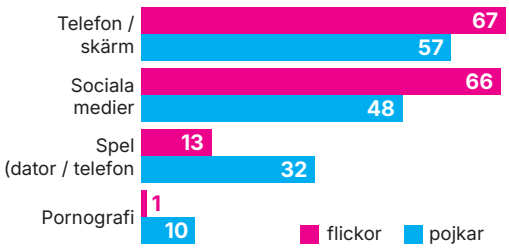
Även sociala medier, spel och energidrycker skapar känslor av beroende hos många unga. Notera att frågan gäller uttryckligen huruvida personen i fråga känner sig beroende, vi kan alltså inte dra slutsatsen att personen faktiskt är beroende. Att man inte upplever sig vara beroende säger heller inget om hur mycket personen i fråga använder sig av det som efterfrågas.

Resultaten tyder på att flickor upplever sig vara mer beroende av skärmanvändning och sociala medier än pojkar, medan pojkar i högre grad upplever sig vara beroende av spel och pornografi. Figuren nere till höger visar att pojkar i betydligt högre grad än flickor regelbundet ser på pornografi. Över 40 procent av pojkarna uppger att de ser på pornografi minst någon gång i månaden, jämfört med nio procent av flickorna. Under en tredjedel av pojkarna uppger att de inte brukar se på pornografi.

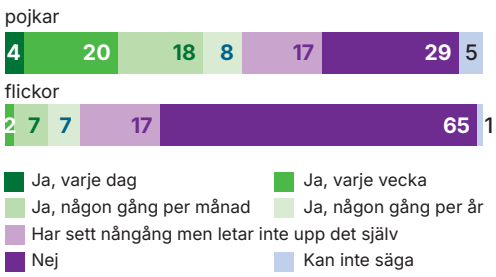
Tycker du att du är beroende av följande? (%)

Tycker du att du är beroende av följande?
Andel som svarat mycket eller ganska mycket (%)

Brukar du se på pornografi (porr)? (%)

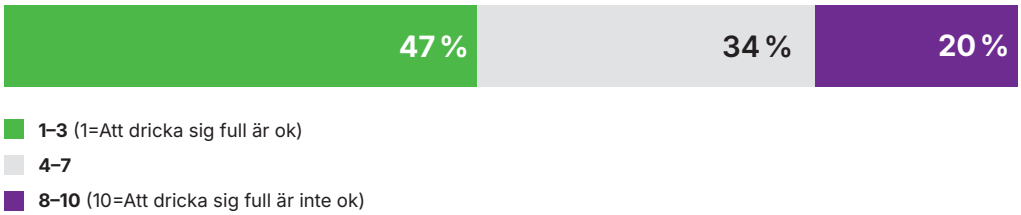
ALKOHOL OCH DROGER

De svenskspråkiga unga ställer sig liberalt till konsumtion av alkohol, men inte till användning av droger.

För att mäta inställningen till olika frågor gavs en skala från 1 till 10, där 1 stod för ena alternativet (t.ex. ”Att dricka sig full är ok”) och 10 för det andra (”Att dricka sig full är inte ok”). Närmare hälften av alla svarare valde en siffra mellan 1 och 3 då det första alternativet var ”Att dricka sig full är ok”. Enligt den nationella mätningen Hälsa i skolan är det vanligare bland svenskspråkiga unga att dricka sig berusad än det är bland unga finskspråkiga. Resultaten i Magmas ungdomsbarometer stöder bilden av en avslappnad inställning till alkohol bland svenskspråkiga unga.

Inställning till droganvändning, om än tillfälligt, fick däremot inte mycket stöd: endast sju procent valde en siffra mellan 1–3, medan majoriteten (73 %) tydligt tog avstånd.

Inställning till alkohol

1–3 (1=Att dricka sig full är ok)
4–7
8–10 (10=Att dricka sig full är inte ok)

Inställning till droger

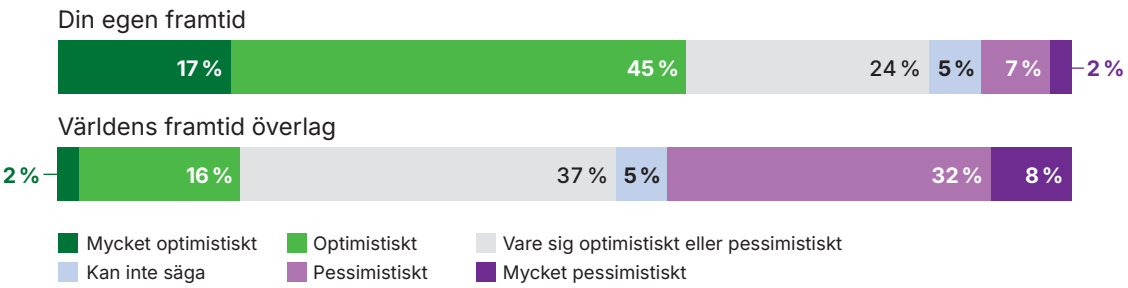

1–3 (1=Att tillfälligt använda droger (t.ex. på fest) är ok)
4–7
8–10 (10=Att använda droger, även om tillfälligt (t.ex. på fest), är inte ok)

FRAMTIDSTRO

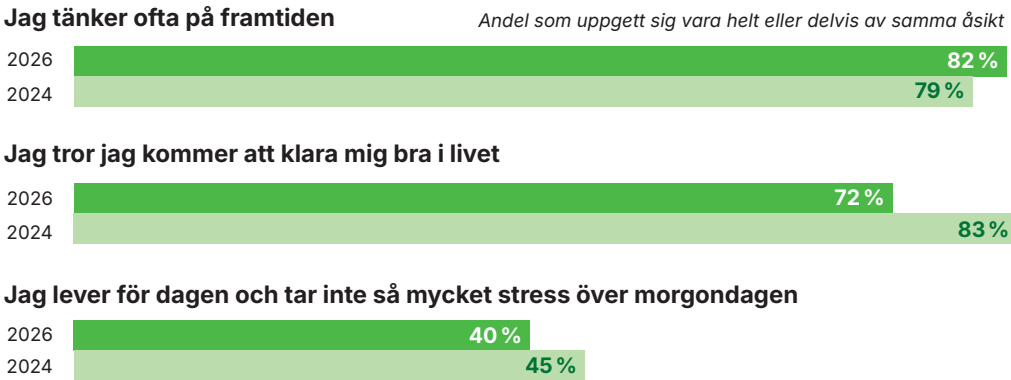
Inställningen till den egna framtiden är betydligt mer positiv än inställningen till världens framtid.

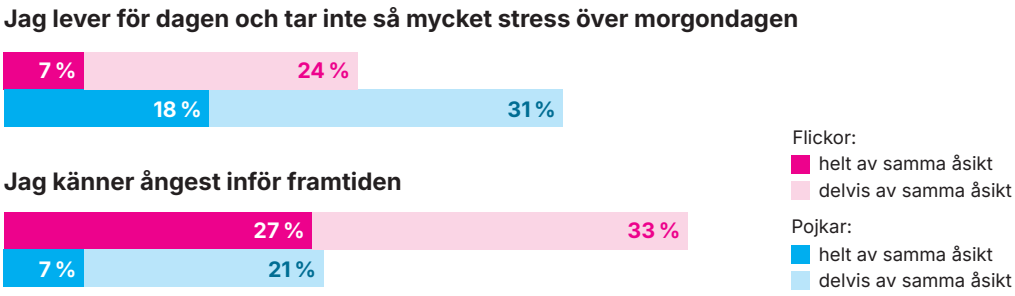
Medan 62 procent förhåller sig optimistiskt eller mycket optimistiskt till sin egen framtid, är motsvarande siffra för världens framtid endast 18 procent. Detta motsvarar i stor utsträckning de resultat som den nationella ungdomsbarometern presenterade i sin mätning från 2025 för åldersgruppen 15–19 år, även om siffran gällande den egna framtiden var något lägre i den nationella barometern. Att över 40 procent valt ett neutralt alternativ eller inte kan säga indikerar ändå att en fråga om världens framtid kan vara svår för unga människor att ta ställning till.

Hur optimistiskt eller pessimistiskt förhåller du dig till följande?

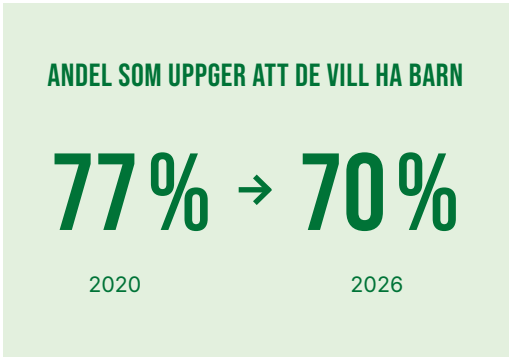

Ser man på utvecklingen sedan den senaste mätningen kan man se att andelen som ofta tänker på framtiden har ökat, medan andelen som tror att de kommer att klara sig bra i livet minskat. 72 procent tror ändå att de kommer att klara sig bra i livet och 66 procent är hoppfulla inför framtiden. Samtidigt känner 60 procent av flickorna ångest inför framtiden (se följande sida). Andelen bland pojkar som känner på samma sätt är under en tredjedel. Närmare hälften av pojkarna uppger att de lever för dagen och tar inte så stor stress för framtiden. Tendensen att flickor oroar sig mer än pojkar syns med andra ord även här.

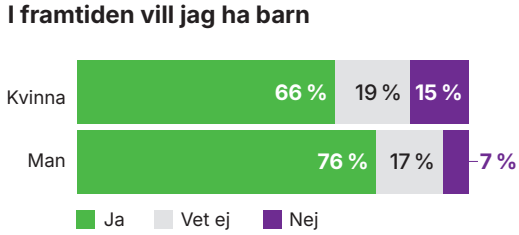

Ett sätt att se på inställningen till framtiden är via konkreta framtidsfrågor. Två sådana är huruvida de vill ha barn samt huruvida de tror att de kommer att få en pension de kan klara sig på då de en dag pensionerar sig. Även om bägge frågor kan kännas avlägsna – den senare troligtvis mer än den förra – kan det ändå ge en bild och en möjlighet att följa upp de ungas åsikter över tid.

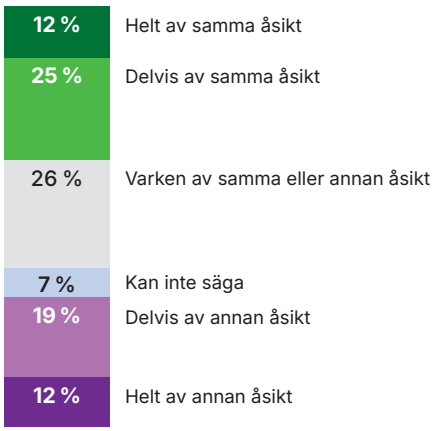
Andelen som meddelar att de vill ha barn i framtiden är 70 procent, vilket är sju procentenheter lägre än för sex år sedan. Den positiva inställningen har sjunkit mer bland flickor (från 76 till 66 procent) än bland pojkar (från 79 till 76 procent).

Jag litar på att jag får en pension jag kan klara mig på då jag en dag pensionerar mig

Tilltron till en tillräcklig pension i framtiden delar åsikterna rätt så jämnt: en tredjedel ställer sig optimistiskt, en tredjedel pessimistiskt och en tredjedel är osäker. Fördelningen kan återspegla en svårighet för unga att ta ställning till dylika frågor.

FRITID OCH KULTUR

Majoriteten av de unga umgås med vänner på fritiden och har minst ett fritidsintresse. Andelen som deltar i arrangerad hobbyverksamhet har däremot sjunkit till under hälften.

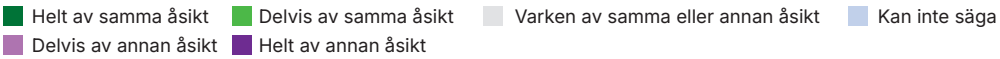
Ur figuren nedan framgår det att majoriteten umgås med sina vänner regelbundet, både online (70 % helt eller delvis av samma åsikt) och fysiskt (80 % helt eller delvis av samma åsikt). En något större andel pojkar (74 %) än flickor (66 %) rapporterar att de regelbundet umgås med vänner online. Fysiska träffar däremot verkar vara lika vanliga i båda grupperna.

Jag umgås regelbundet med vänner online/på sociala medier (%)

Jag träffar regelbundet vänner på fritiden (IRL, dvs fysiskt) (%)

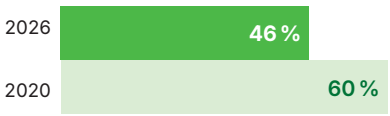

Resultaten visar också att de allra flesta har ett fritidsintresse, vilket som helst. Precis samma siffra (93 %) uppmättes 2020. Däremot har andelen som deltar i någon arrangerad fritidsverksamhet sjunkit från 60 till 46 procent på sex år.

Deltar du i någon arrangerad fritidsverksamhet?

Andel som svarat "Ja"

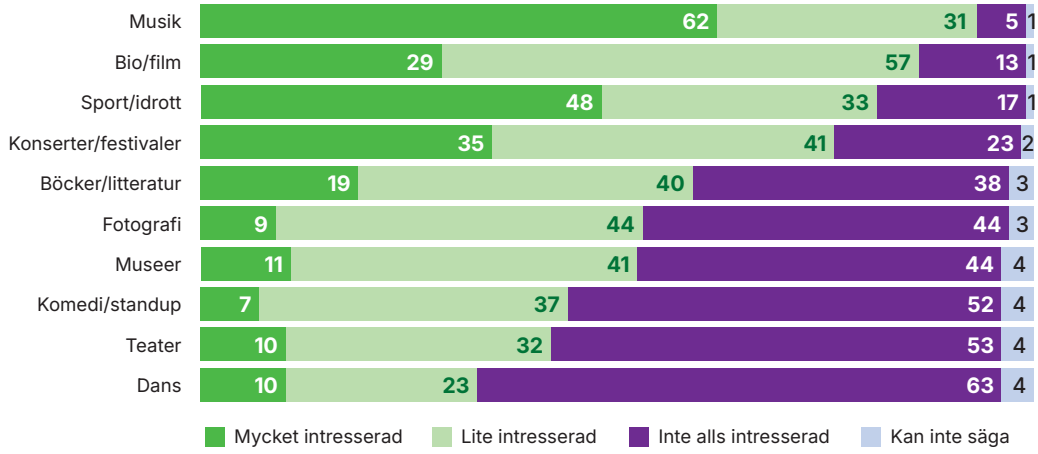

Har du minst ett fritidsintresse, vad som helst?

Andel som svarat "Ja"

Årets svenskspråkiga ungdomsbarometer frågade även om ungas intresse för olika former av kultur. Svaren visar att musik, film, sport och konserter intresserar mest. Över hälften uppger också att de är (mycket eller lite) intresserade av böcker/litteratur, fotografi och museer.

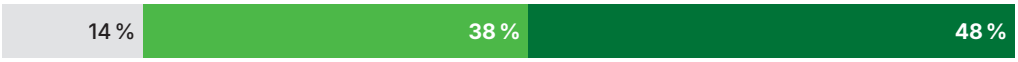
Hur intresserad är du av följande? (%)

Några frågor om hur mycket kultur de unga konsumerar ställdes också. Svaren visar att majoriteten läst eller lyssnat på minst en bok och besökt minst ett museum och sett minst en teaterpjäs under det senaste året.

Storkonsumenterna ser ut att vara färre. Under hälften av de unga uppger att de skulle ha läst/lyssnat på tre böcker eller mer under året som gått. Notera att de tre frågorna om konsumtion inte är tänkta att jämföras sinsemellan, eftersom det handlar om väldigt olika former av kultur.

Hur många böcker har du läst/lyssnat på det senaste året?

Hur många museer har du besökt det senaste året?

Hur många gånger har du gått på teater det senaste året?

AI

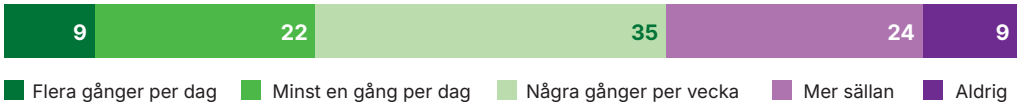
Det ser ut att råda en viss skepticism bland svenskspråkiga unga i förhållande till artificiell intelligens och annan teknologisk utveckling.

Att få en uppfattning om i vilken utsträckning unga använder sig av AI är utmanande, eftersom gränserna mellan AI och annan teknologi ofta är otydliga. Därför efterfrågades ”medveten” användning av AI, men inte heller den formuleringen är lättolkad. Räknas en nätsökning som ger svar med hjälp av AI som medveten användning? Något lättare är det att fånga de ungas uppfattning om hur trovärdiga svar AI kan ge. Majoriteten (79 %) litar endast delvis på svar de får med hjälp av AI.

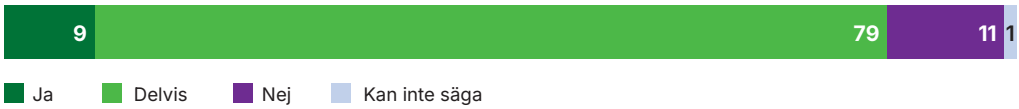
Under hälften (45 %) av de unga ser positivt på AI och annan teknologisk utveckling. En fjärdedel ställer sig neutrala eller kan inte säga, vilket kan vara ett tecken på att frågan anses komplex.

> ***Under hälften (45 %) ser positivt på AI och annan teknologisk utveckling.***

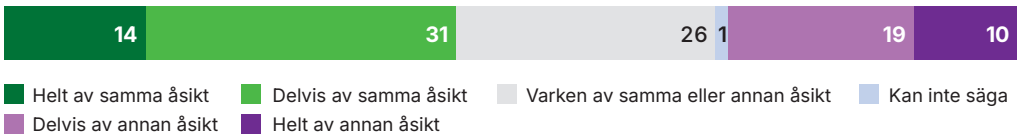
Hur ofta använder du medvetet AI i din vardag (utanför skolan eller jobbet)? (%)

Litar du på de svar AI ger? (%)

Jag ser positivt på AI och annan teknologisk utveckling (%)

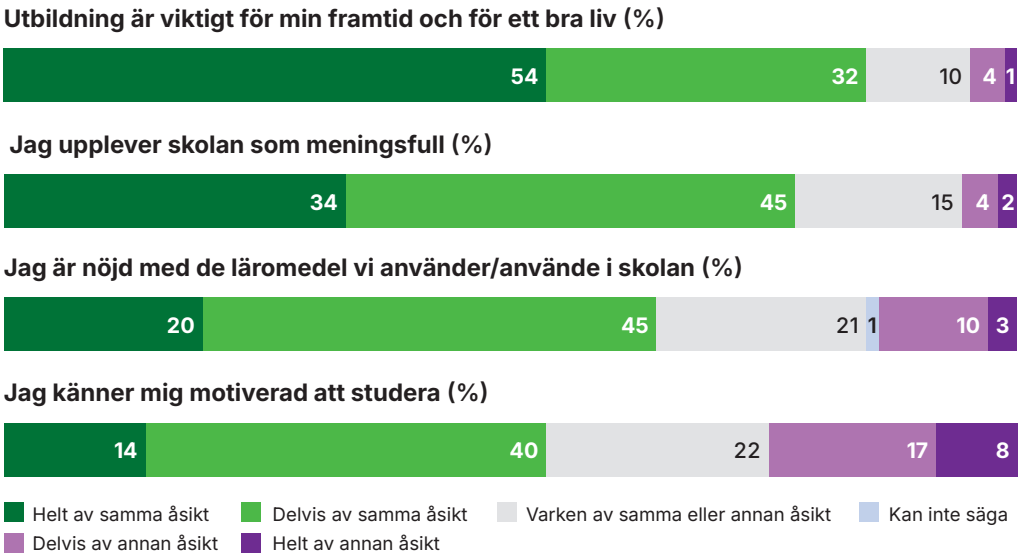

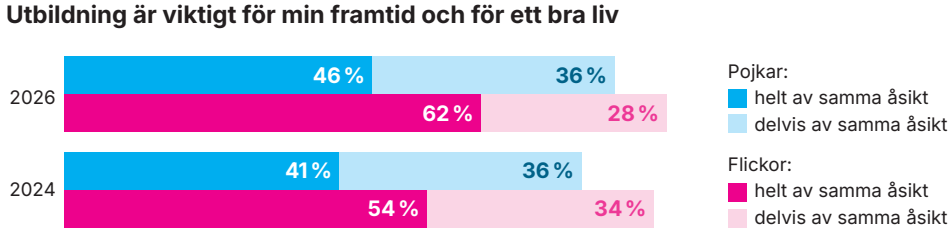
UTBILDNING

De flesta upplever utbildning som viktig men motivationen att studera haltar.

Hela 85 procent håller helt eller delvis med om påståendet att ”Utbildning är viktigt för min framtid och för ett bra liv”, vilket är en liten ökning från senaste mätning då andelen var 82 procent. Ökningen har främst skett bland pojkarna (från 77 till 82 procent), medan flickornas uppfattning hållit sig på något högre nivå (gått från 88 till 89 procent). Majoriteten upplever även skolan som meningsfull (79 %) och 65 procent är nöjda med de läromedel de använder eller använde.

Andelen som helt eller delvis håller med om påståendet att de känner sig motiverade att studera är samma som vid senaste mätning, 54 procent. Så trots att den största delen av svenskspråkiga unga anser att utbildning är viktig för deras framtid uppger bara lite över hälften att de känner sig motiverade att studera.

ARBETE

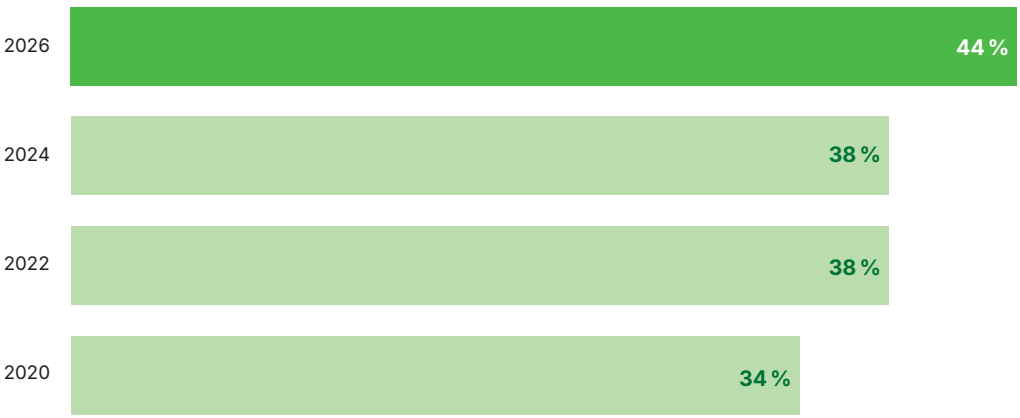
Ungas oro för huruvida de kommer att ha arbete i framtiden ökar. En fjärdedel (24 %) oroar sig för att AI ska ta över deras jobb.

Mest oroar sig de unga för att börja jobba inom fel bransch (49 %). Att välja fel oroar i synnerhet flickorna. Flickorna oroar sig också mer än pojkarna för om de kommer att ha arbete i framtiden samt för att AI ska ta över ens jobb. Färre oroar sig ändå för AI än för de övriga scenarierna. En orsak kan vara att AI:s framfart finns inbyggd i de andra frågorna – t.ex. som en delorsak till varför man eventuellt inte hittar arbete.

> *De svenskspråkiga ungas oro för huruvida de kommer att ha arbete i framtiden har ökat med 10 procentenheter på sex år.*

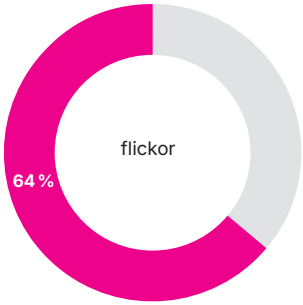
Jag oroar mig för om jag kommer att ha arbete i framtiden

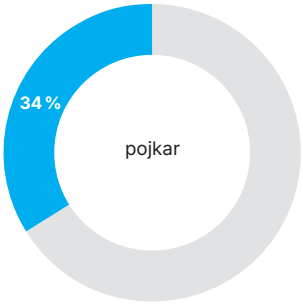
Andel som är helt eller delvis av samma åsikt

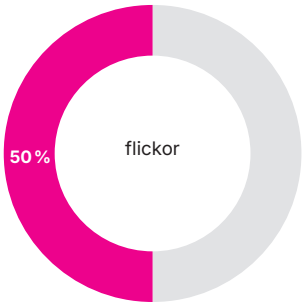
> *64 % av flickorna oroar sig för att välja fel bransch.*

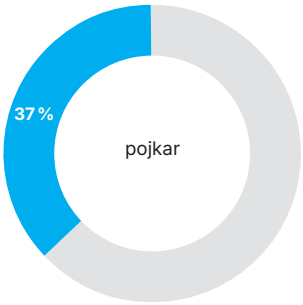
Jag oroar mig för att börja jobba inom fel bransch

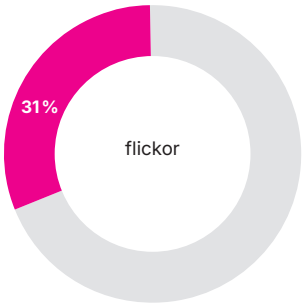

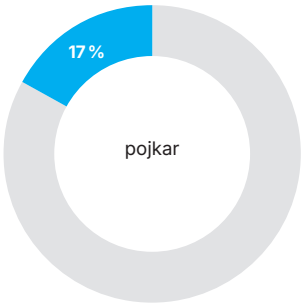

Jag oroar mig för om jag kommer att ha arbete i framtiden

Jag oroar mig för att AI tar över mitt jobb i framtiden

Andel som är helt eller delvis av samma åsikt

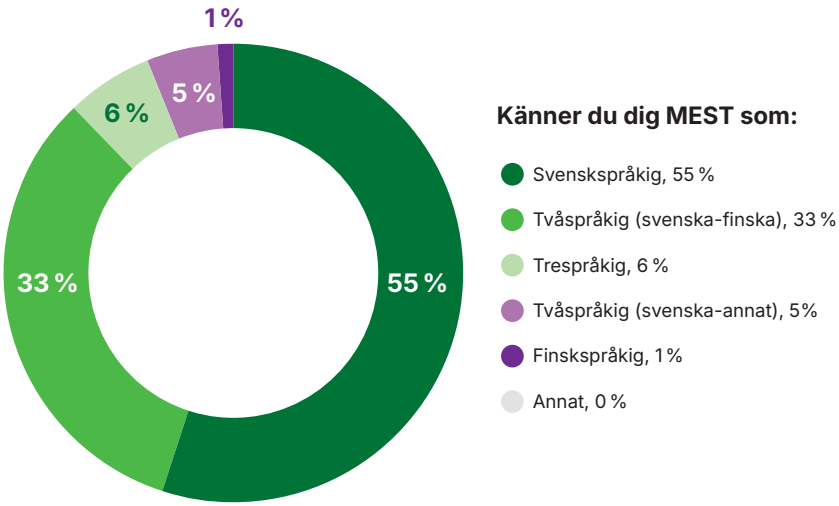
Andel som är helt eller delvis av samma åsikt

SPRÅK OCH IDENTITET

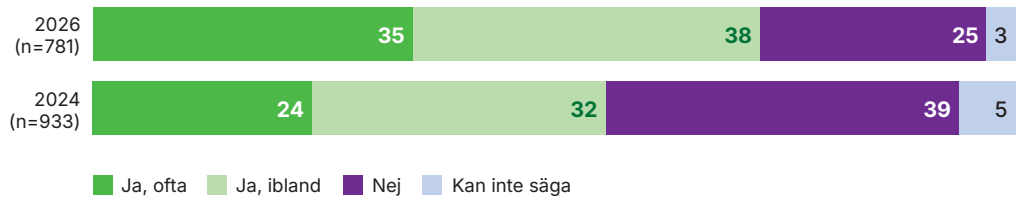
Användningen av engelska i stället för finska ökar kraftigt bland svenskspråkiga unga.

Lite över hälften av de unga som besvarat enkäten upplever sig i första hand som svenskspråkiga. Andelen som i främsta hand ser sig som tvåspråkiga utgör en tredjedel. De allra flesta (91 %) är ändå helt eller delvis överens med påståendet ”Det är viktigt för mig att svenskan är ett officiellt språk i Finland” (jfr 88 % år 2024). På frågan om det i framtiden kommer att bli lättare att leva som svenskspråkig i Finland svarade 28 procent ja medan 48 procent svarade nej.

De som i första hand uppfattade sig som svenskspråkiga (N=781) ombads ta ställning till huruvida de tenderar att välja att tala engelska i sammanhang där den andra parten talar finska. Hela 73 procent svarade att de ofta eller ibland väljer att tala engelska. Då mätningen gjordes för två år sedan var motsvarande siffra 56. Det har alltså skett en ökning på sjutton procentenheter sedan 2024.

Ifall du svarade att du känner dig i främsta hand som svenskspråkig, händer det att du väljer att tala engelska i sammanhang där den andra parten talar finska? (t.ex. i butik, hos läkare, frisör eller liknande) (%)

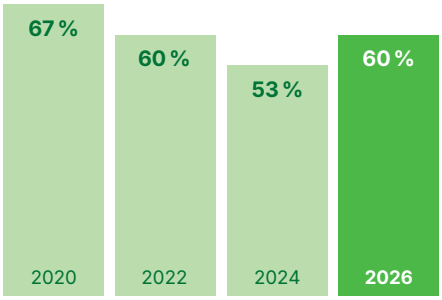

60 procent upplever sig tillhöra någon minoritet.

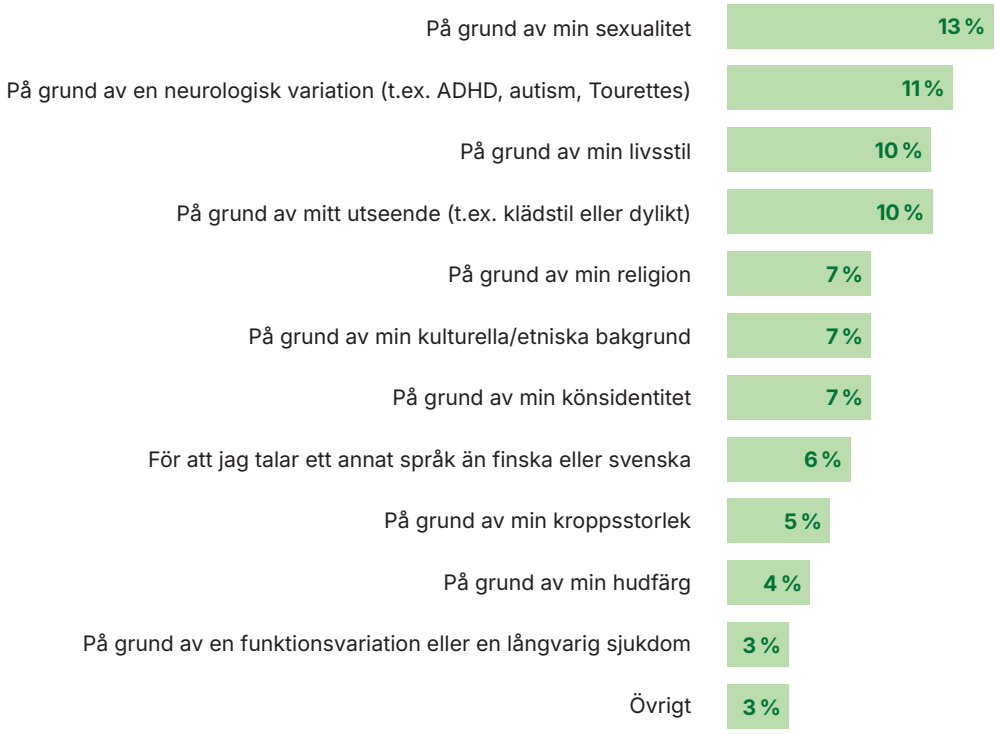
De allra flesta som upplever sig tillhöra en minoritet gör det på grund av att de talar svenska (95 %). Sexualitet (13 %) och neurologisk variation (11 %) utgjorde de näststörsta grupperna.

Bland de som upplevde sig tillhöra en minoritet på grund av svenskan svarade 44 procent att de ofta eller någon gång blivit illa behandlade på grund av svenskan. Känner man sig som del av någon annan minoritet kan risken att bli illa behandlad vara högre än så.

Känner du dig som del av en minoritet? Andel som svarat ja.

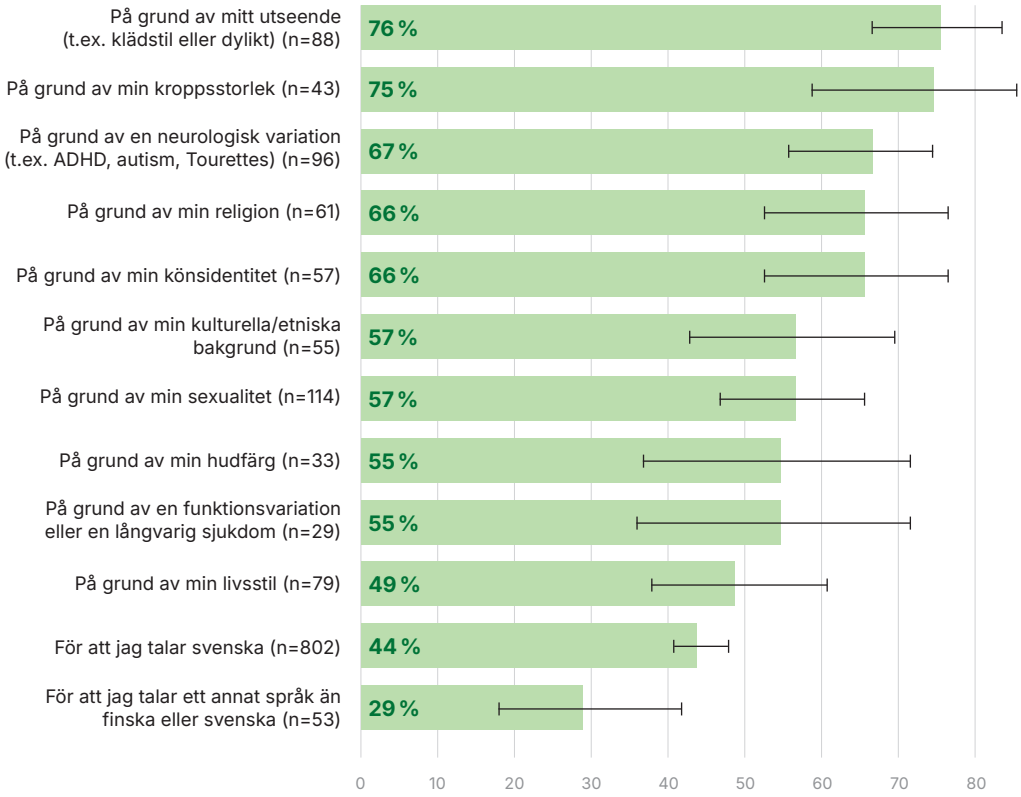

Orsaker andra än svenska språket till varför den svarande känner sig som del av en minoritet (N=781). Flera kunde väljas.

För de flesta mindre minoritetsgruppernas del svarade mellan 55 och 76 procent att de ofta eller någon gång blivit illa behandlade på grund av sin minoritetstillhörighet. Undantagen var minoritetstillhörighet på grund av livsstil eller på grund av att man talar ett annat språk än finska eller svenska. I dessa grupper låg andelen som upplevt sig illa behandlade på 49 respektive 29 procent.

Här är det viktigt att påpeka att alla dessa ”minoriteter inom minoriteten” utgör så pass små grupper att det finns en relativt stor statistisk osäkerhet kring talen. Därför anges också konfidensintervall (de tunna svarta strecken) i anslutning till staplarna i figuren nedan. Konfidensintervallet visar hur stor osäkerheten är kring det skattade värdet för populationen: ett bredare intervall innebär större osäkerhet, medan ett snävare intervall innebär att skattningen är mer precis. Trots denna osäkerhet är den övergripande trenden tydlig: upplevelsen av dålig behandling på grund av minoritetstillhörighet är inte någon ovanlig företeelse.

Andel (%) bland de som tillhör en viss minoritetsgrupp (notera att n, dvs gruppens storlek, varierar) som ofta eller någon gång upplevt att de blivit illa behandlade på grund av sin minoritetstillhörighet.

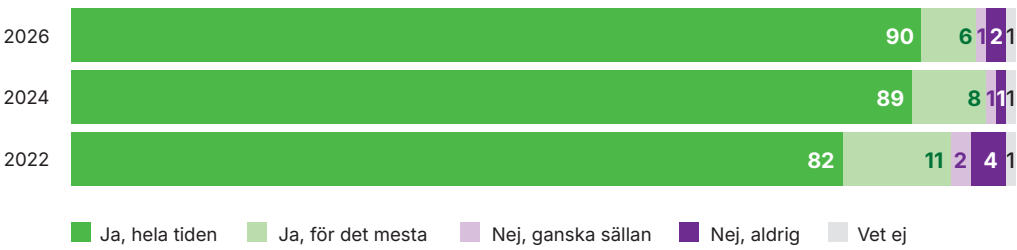

44 % av de unga som känner sig som del av en minoritet på grund av att de talar svenska upplever att de ofta eller någon gång blivit illa behandlade på grund av svenskan.

82 % → 90 %

För fyra år sedan rapporterade den svenskspråkiga ungdoms-barometern att 82 procent av de unga hela tiden kände sig bekväma i det kön som tillskrevs dem vid födseln. I dag är andelen 90 procent.

Känner du dig bekväm i det kön som tillskrevs dig vid födseln? (%)

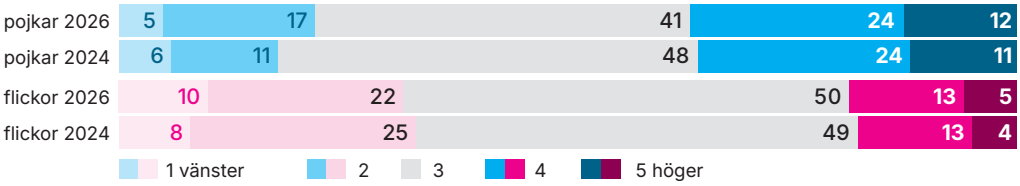

VÄRDERINGAR OCH ÅSIKTER

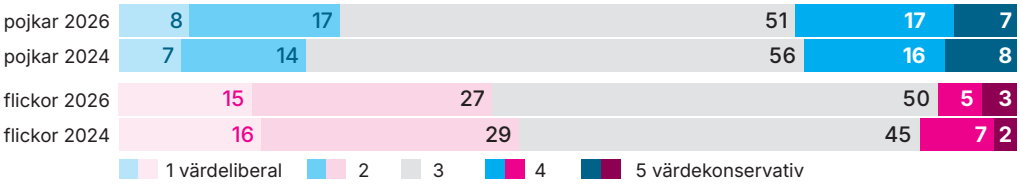
Skillnaderna mellan pojkars och flickors värderingar fortsätter att vara tydliga.

I den senaste svenskspråkiga ungdomsbarometern mättes för första gången hur de svenskspråkiga unga ser på sig själva i förhållande till en vänster–höger och värdeliberal–värdekonservativ skala. I den mätningen, precis som i årets mätning, valde en stor andel mittenalternativet. Bland dem som tar ställning på den ena eller den andra kanten syns ändå en klar skillnad mellan könen. Skillnaderna har hållits rätt stabila sedan senaste mätning, men en liten ökning i andelen pojkar som valt den vänstra/värdeliberala kanten kan skönjas.

Vänster-höger (%)

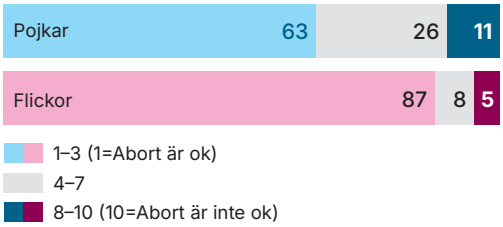

Värdeliberal-värdekonservativ (%)

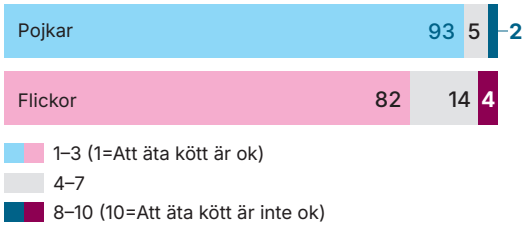

De unga fick ta ställning till ett antal påståenden på en skala från 1 till 10, där ett stod för ena alternativet (”Abort är ok”) och tio stod för det andra (”Abort är inte ok”). Flickorna tog tydligare ställning för abort än pojkarna gjorde, medan pojkarna tenderade att vara något mer positiva till att äta kött. Ser man endast på andelen som valde det första alternativet (dvs 1 av 10) är skillnaderna tydligare (79 % av pojkarna och 57 % av flickorna valde 1 i köttfrågan, medan 44 % av pojkarna respektive 78 % av flickorna valde 1 i abortfrågan). En större andel flickor än pojkar höll med om påståendet att ”Det finns inget sådant som ‘kvinnors uppgifter’ och ‘mäns uppgifter’”.

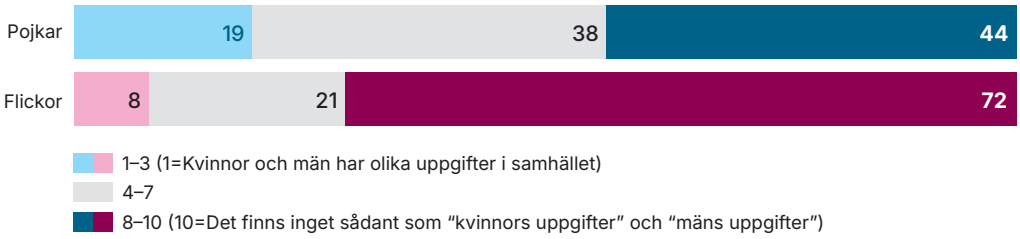
Inställning till abort (%)

Inställning till att äta kött (%)

Inställning till könsindelade uppgifter (%)

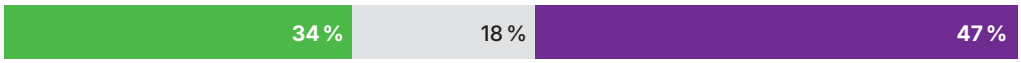

Mätningen pejlade också ungdomars syn på andra samhällsfrågor. Störst medhåll fick påståendet "Pengar är viktiga för att vara lycklig". Hela 72 procent höll helt eller delvis med om påståendet. En tredjedel ställde sig positiva till att sociala medier borde förbjudas för unga under 16 år; en större andel äldre än yngre tonåringar var av denna åsikt. Bara omkring en fjärdedel tyckte att åldern för körkort bör sänkas. Andelen var lägre än så (cirka 10 procent) bland dem som redan var i körkortsåldern. Minst stöd fick en möjlig legalisering av cannabis, som stöddes av färre än en femtedel.

Pengar är viktiga för att vara lycklig

Sociala medier bör förbjudas för unga under 16 år

Åldern för körkort bör sänkas

Cannabis och marijuana bör legaliseras (vara tillgängligt under statlig kontroll)

Helt eller delvis av samma åsikt | Varken av samma eller av annan åsikt | Helt eller delvis av annan åsikt

En något större andel av pojkarna upplevde att åldern för körkort bör sänkas (32 % mot flickornas 21 %) och att cannabis bör legaliseras (20 % mot flickornas 11 %). Fler flickor (40 %) än pojkar (30 %) tyckte att sociala medier bör förbjudas för unga under 16 år. Så gott som helt överens var könen i uppfattningen om att pengar är viktiga för att vara lycklig: omkring en fjärdedel var helt av samma åsikt medan närmare hälften var delvis av samma åsikt.

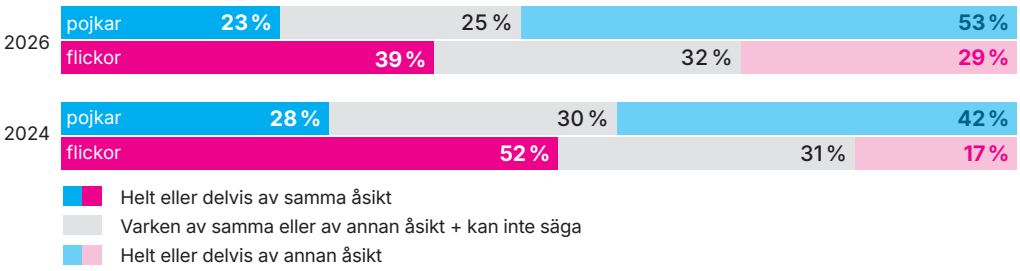
INVANDRING

Svenskspråkiga ungas attityder till invandring har hårdnat.

Det har skett en förskjutning både bland flickor och bland pojkar i hur de förhåller sig till mer invandring till Finland. Över hälften av pojkarna och nästan en tredjedel av flickorna tar helt eller delvis avstånd från påståendet om att ”Fler invandrare är välkomna till Finland”. Sammantaget är fler svenskspråkiga unga nu emot (40 %) mer invandring än för (31 %). För två år sedan var situationen den omvända (40 % för och 29 % emot).

Över hälften är helt eller delvis av den uppfattningen att ökad invandring leder till allt svårare konflikter i samhället. Endast en femtedel upplever att islam utgör en naturlig del av Finlands mångfald. Andelen som upplever att rasismen bland svenskspråkiga unga har ökat de senaste åren har ändå hållits rätt konstant (från 39 till 41 procent på två år).

Fler invandrare är välkomna till Finland

Ökad invandring leder till allt svårare konflikter och ökat våld i vårt samhälle

Rasismen bland svenskspråkiga unga har ökat de senaste åren

Islam utgör en naturlig del av Finlands mångfald

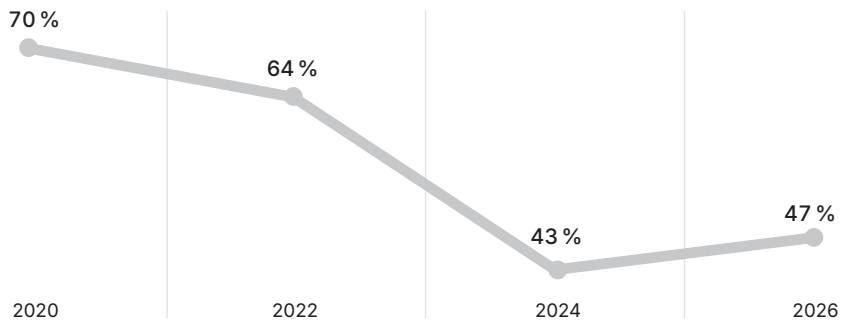
KLIMAT OCH MILJÖ

Oron för klimatet/miljön har igen ökat.

Efter en nedåtgående trend i hur stor oro de unga uttrycker för klimatet har trenden avstannat. Det samma gäller påståendet ”Klimatmedvetenhet styr, i alla fall till viss del, mina dagliga val (t.ex. gällande mat, resor, kläder)”. Andelen som helt eller delvis höll med om påståendet sjönk från 44 till 26 procent under 2020–2024, men ligger nu på 28 procent.

Flickorna känner större oro för klimatet än vad pojkar gör (55 mot 38 procent). Närmare hälften av pojkarna upplever att Finland gör tillräckligt för klimatet, medan endast en femtedel av flickorna håller med.

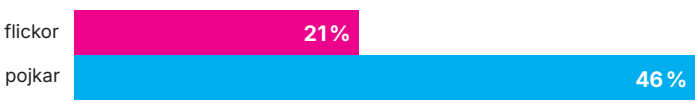
Jag känner oro för miljön/klimatet
Andel som uppger sig vara helt eller delvis av samma åsikt

Jag känner oro för miljön/klimatet
Andel som uppger sig vara helt eller delvis av samma åsikt

Finland gör tillräckligt för klimatet
Andel som uppger sig vara helt eller delvis av samma åsikt

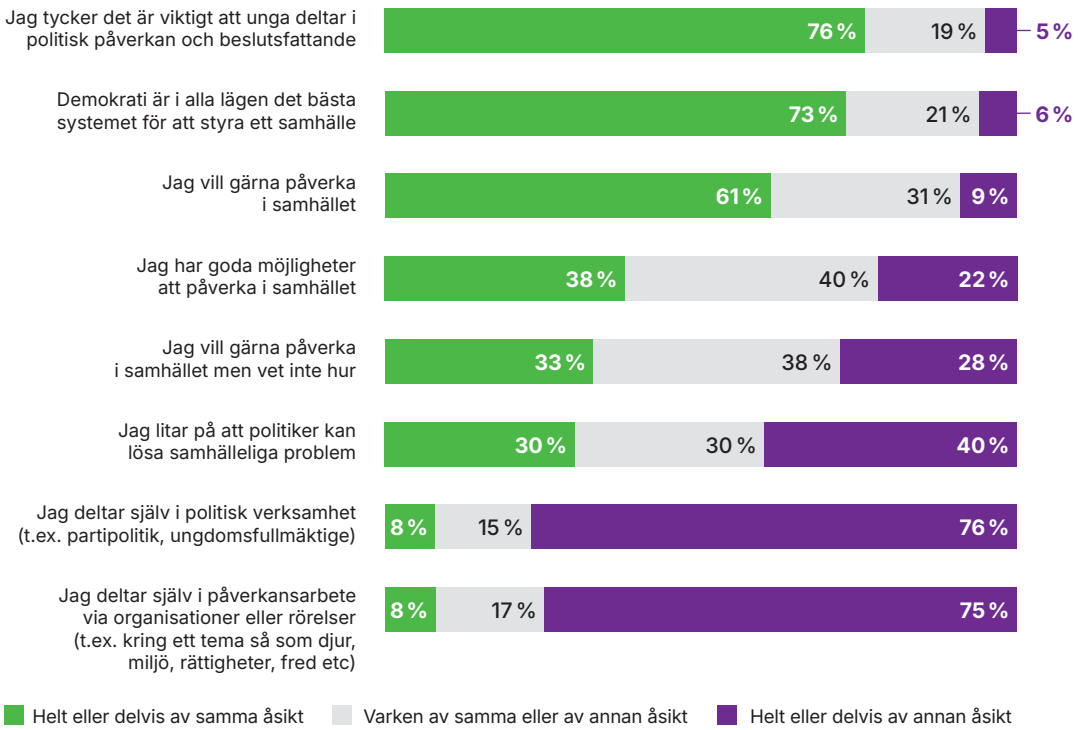
PÅVERKAN OCH DELTAGANDE

Majoriteten av de unga tycker det är viktigt att delta och påverka men få gör det. Samtidigt skulle 78 % rösta i riksdagsval.

Andelen svenskspråkiga unga som upplever det som viktigt att unga deltar i politisk påverkan och beslutsfattande har ökat sedan frågan ställdes 2022. Andelen som uppger sig delta i politisk verksamhet har däremot snarare minskat något (se figurer på följande sida). En orsak kan vara osäkerhet: en tredjedel uppger att de gärna vill påverka i samhället men vet inte hur. Dubbelt fler (61 %) uppger ändå att de gärna vill påverka och majoriteten (73 %) håller helt eller delvis med om påståendet ”demokrati är i alla lägen det bästa systemet för att styra ett samhälle”. Endast 38 procent känner ändå att de har goda möjligheter att påverka.

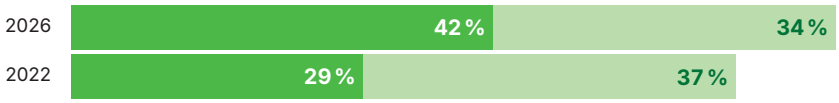
Flickor och pojkar uppger ett lika stort intresse för att delta i påverkansarbete, men en större andel flickor (39 %) än pojkar (27 %) är osäkra på hur. Tron på demokratin är ungefär lika stor hos bägge könen: 4 % av flickorna och 8 % av pojkarna är helt eller delvis av annan åsikt om påståendet ”demokrati i alla lägen är det bästa sättet att styra ett samhälle”. En mindre andel flickor (34 %) än pojkar (42 %) upplever likaså att de har goda möjligheter att påverka i samhället.

De unga ställer sig positiva till att rösta i politiska val: 80 % av flickorna och 75 % av pojkarna uppger att de skulle rösta ifall de var röstberättigade och det var riksdagsval imorgon. Färre än en femtedel tycker att rösträtten borde sänkas (se figurer på följande sida).

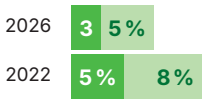
Jag tycker det är viktigt att unga deltar i politisk påverkan och beslutsfattande

Andel helt eller delvis av samma åsikt 2022 & 2026

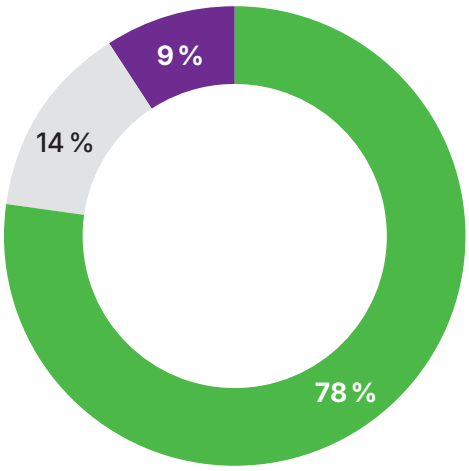

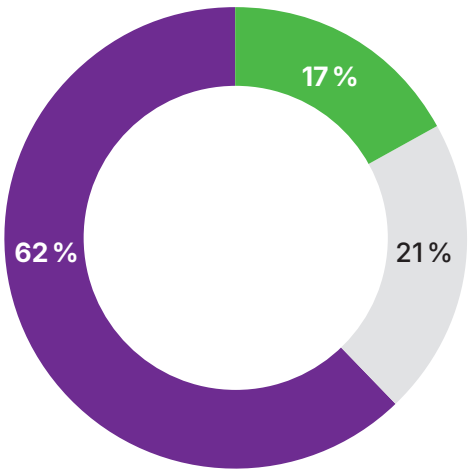

Jag deltar själv i politisk verksamhet (t.ex. partipolitik, ungdomsfullmäktige)

Andel helt eller delvis av samma åsikt 2022 & 2026

Tänk dig att du har rösträtt (oberoende av om du fyllt 18 år eller inte) och det var riksdagsval imorgon, skulle du rösta?

Anser du att åldersgränsen för när man får rösta i val borde sänkas?

I en valfri öppen fråga fick de unga svara på frågan ”Jag påverkar/vill gärna påverka på något ANNAT sätt, berätta hur?”. 144 svarade på frågan. Ett antal respondenter nämnde konkret engagemang i t.ex. ungdomsfullmäktige, elevråd, elevkåren och studeranderåd, färre nämnde verksamhet inom tredje sektorn även om några sådana svar också förekom (t.ex. Elokapina, Unesco, djurskyddsverksamhet). Den tredje största gruppen svar kunde kategoriseras som en vädjan om att bli hörd: att politiker och andra beslutsfattare skulle lyssna på vad de unga har att säga, ta ungdomsfullmäktige bättre i beaktande, och inkludera unga i frågor som berör dem (t.ex. gällande utvecklingen av skolan). Ett par nämnde specifikt att inte endast finskspråkiga unga bör få sina röster hörda.

Andra sätt att påverka som nämndes var genom levnadsval så som kost, inköp och sophantering, och genom att få fram sina åsikter exempelvis via sociala medier, i diskussioner, genom insändare eller genom att sätta upp affischer. Att besvara enkäter och skriva på medborgarinitiativ sågs som möjligheter, likaså demonstrationer. Att bara vara en god människa och medborgare nämndes av några.

En betydande andel svar hänvisade till vad man gärna skulle påverka, snarare än hur, vilket exemplifierar bredden på frågor som unga ser som viktiga. Flera ville påverka eller förbättra miljön, klimatet och djurens välbefinnande, hjälpa jämnåriga eller stödja utsatta grupper. Enskilda frågor så som förbättringar i skolmiljön, bättre vägar, ”påverka migrationskriminalitet” eller göra abort till en allmänmänsklig rättighet nämndes också.

> ***I de öppna svaren framkom en vädjan om att bli hörd: att politiker och andra beslutsfattare skulle lyssna på de unga, ta ungdomsfullmäktige bättre i beaktande och inkludera unga i frågor som berör dem.***

Jag påverkar/vill gärna påverka på något ANNAT sätt, berätta hur?

Uttag från de öppna svaren

– Jag vill kunna påverka genom att tex. göra detta som att svara på enkäter och frågor men vill också att politiker ska lyssna på ungdomar som är mer engagerade och verkligen försöker påverka.

– Jobba och betala skatt som alla andra. Vara en bra individ och utveckla samhället.

– Jag har tagit del av medborgar-initiativ t.ex. för att förbjuda utländska kärnvapen i Finland.

– Jag försöker grunda en miljö/naturförening för svenskspråkiga unga just nu, eftersom det inte finns något sånt. Men arbetet går långsamt framåt.

– Sprida information på sociala medier som till exempel TikTok och YouTube.

– Skulle kunna tänka mig att bli en politisk kommentator som t.ex. Charlie Kirk.

– Jag påverkar mest liksom mina egna livsval, och föreslår det samma åt mina nära, tex köpa mera second-hand.

– Ha bättre möjligheter att tala och debattera med politiker och att de på riktigt skulle lyssna och ta det serjöst åtminstone när det gäller oss unga och våra liv och inte bara lyssna på de finspråkiga utan ge alla en möjlighet att bli hörd.

– Jag sitter i ungdomsfullmäktige och där kan jag bra uttrycka mina åsikter och påverka.

– Jag skulle gärna påverka på mera sätt. Det finns få sätt för unga att påverka å de sätten som finns ex. Ungdomsfullmäktige fungerar inte så bra. Politiker lyssnar inte på vad vi har att säga och tar inte våra åsikter i beaktande.

– Att med respekt, ödmjukhet och sanning dela med sig åsikter och delta i ärliga diskussioner – specifikt med såna som har andra åsikter.

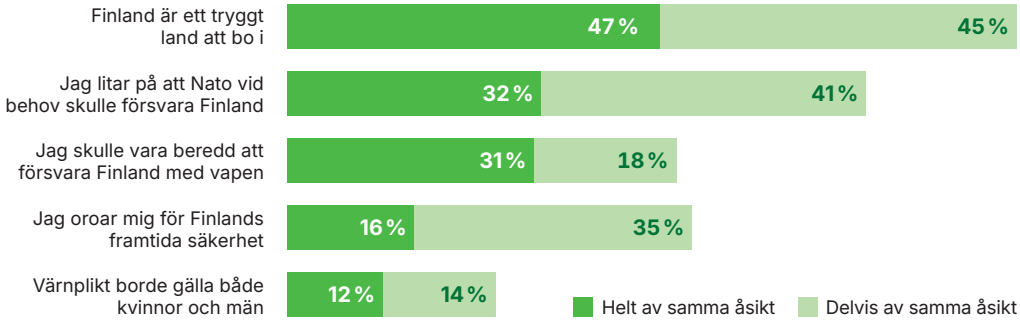
– Jag hade önskat att det hade kunnat pratas mer om hur vi kan påverka som ungdomar.

SÄKERHET OCH FÖRSVAR

En större andel svenskspråkiga unga oroar sig för Finlands framtida säkerhet. Ändå kvarstår tron på Finland som ett tryggt land.

Hela 92 procent av de svenskspråkiga unga anser Finland vara ett tryggt land att bo i. Något färre (73 %) litar på att Nato vid behov skulle försvara Finland. En tredjedel av pojkarna och 14 procent av flickorna tycker värnplikt borde gälla både kvinnor och män. Majoriteten av pojkarna och en fjärdedel av flickorna skulle vara beredda att försvara Finland med vapen.

Andel som helt eller delvis håller med om följande påståenden:

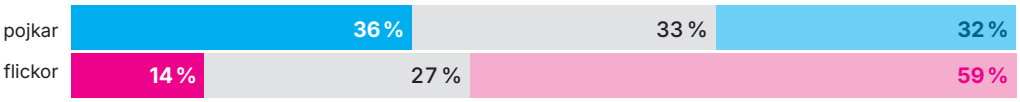

41 % → 51 %

2024 2026

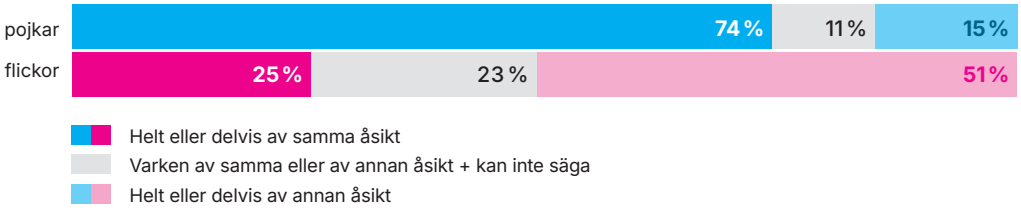
JAG OROAR MIG FÖR FINLANDS FRAMTIDA SÄKERHET

(andel helt eller delvis av samma åsikt)

Värnplikt borde gälla både kvinnor och män

Jag skulle vara beredd att försvara Finland med vapen

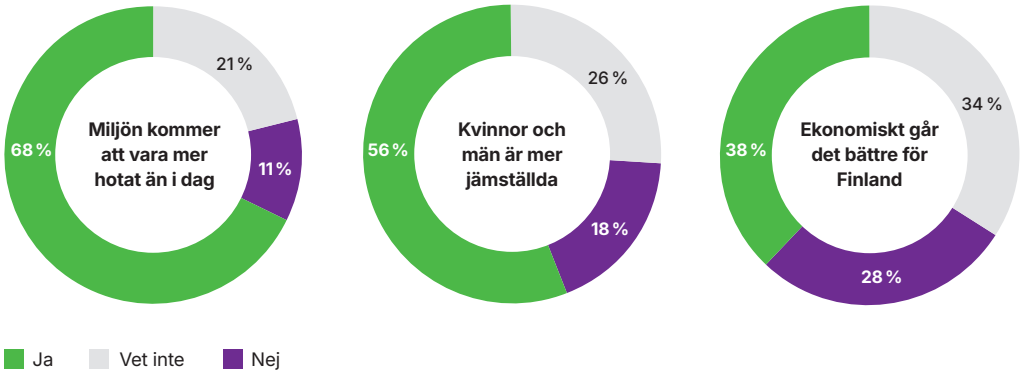

FINLANDS FRAMTID

Flickornas tro på ökande jämställdhet har rasat.

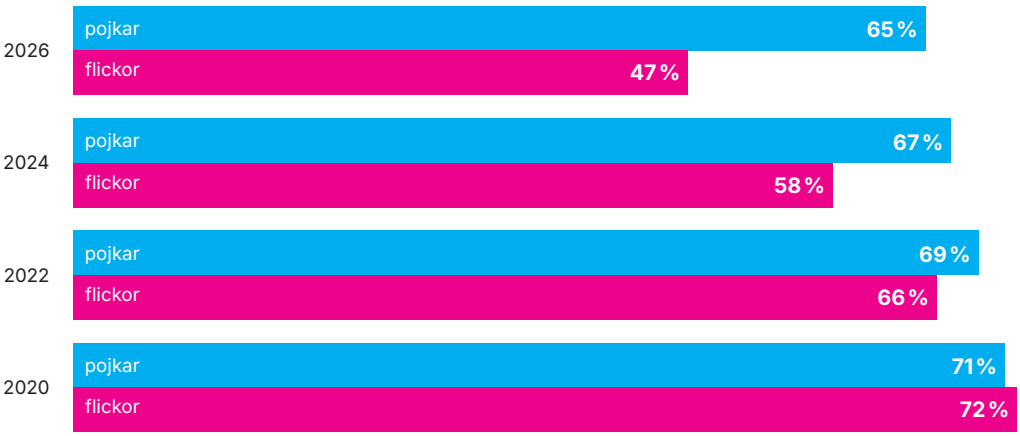
Samma frågor om hur de unga ser på Finlands framtid har ställts sedan den första svenskspråkiga ungdomsbarometern utfördes. Jämför man årets resultat med 2020 ser man en liten förskjutning mot det sämre i ungas tro på Finlands ekonomi, från 43 procent år 2020 till dagens 38 procent. Oron för Finlands miljö har ökat med åtta procentenheter sedan senaste mätning (60 % år 2024 till 68 % i dag). Den tydligaste förändringen har ändå skett i flickornas tro på att kvinnor och män skulle vara mer jämställda i Finland om 10 år. Medan pojkarnas uppfattning ändrat med bara några procentenheter, har andelen flickor som tror på mer jämställdhet i framtiden gradvis sjunkit från 72 procent år 2020 till under hälften i dag.

Hur tror du att Finland ser ut om 10 år?

Kvinnor och män är mer jämställda om 10 år

Andel som svarat "Ja"

Jenni Kallio, doktor i samhällsvetenskaper
Ungdomsforskare, Tammerfors universitet

UNGAS FRAMTIDSTRO VACKLAR OCH POLARISERAS

Under de senaste åren har det talats mycket om att ungdomars framtidstro har försvagats. Diskussionen har inte uppstått ur tomma intet: ungdomsbarometrar och forskning visar att de ungas optimism har avtagit och att tilliten till samhället, till beslutsfattarna och till olika framtidsmöjligheter krackelerar.[1]

Den försvagade framtidstron är en fråga som inte enbart handlar om de unga, eller om deras uthållighet eller anpassningsförmåga. Den säger också något om det finländska samhället och dess förhållande till de unga.[2] När de unga ser på framtiden med misstro ser de samtidigt ett samhälle som inte längre erbjuder dem samma löfte om stabilitet och trygghet som i tidigare generationer.[3]

Att växa upp i en värld i kris

Dagens unga har vuxit upp i en tid präglad av kriser och osäkerhet. Pandemier, krig, världspolitisk oro och okontrollerbara samhällsförändringar gör att de unga får en stark känsla av att hela världen befinner sig i kris.[4] De strukturer som tidigare generationer har skapat – såsom arbetsmarknaden, välfärdsstaten och det demokratiska systemet – vacklar i stället för att skapa stabilitet och förutsägbarhet.[5] Det finns alltså inget irrationellt i den pessimism som de unga uppvisar. Den försvagade framtidstron är en logisk reaktion på en osäker framtid vars utveckling känns svår att påverka.

Ungdomar förhåller sig vanligtvis mer positivt till sin egen framtid än till världens framtid.[6] Så är det också i ungdomsbarometern: 62 procent av de svarande ser optimistiskt eller mycket optimistiskt på sin egen framtid, medan mindre än en femtedel ser lika positivt på världens framtid. 72 procent svarar att de tror att de kommer att klara sig bra i livet och 66 procent beskriver sig som hoppfulla inför framtiden. Som en förklaring till svarsmönstret har det bland annat föreslagits att unga upplever att de bättre kan påverka sin egen framtid än lösa de stora frågorna kring världens framtid. Andelen som tror att de själva kommer att klara sig har dock också minskat, samtidigt som andelen som känner sig osäkra inför framtiden har ökat.

Arbetslivets press och stress belastar många

Arbetslivet är ett av de områden som oroar mest. Osäkerheten kring arbete och rädsla för att välja fel bransch samt oro för den egna orken framträder i barometern. De ungas erfarenheter speglar en bred samhällstrend där ansvaret för att hantera framtiden och

för att vara effektiv och lyckas i allt högre grad har förts över på individen själv. Och detta trots att förändringarna i det omgivande samhället utmanar och polariserar de ungas möjligheter att leva upp till de förväntningar som riktas mot dem.[7]

För närvarande är sysselsättningsläget i Finland det svagaste i Europa och ungdomsarbetslösheten hör till de högsta.[8] Unga och nyutexaminerade har den svagaste positionen när de försöker ta sig in på arbetsmarknaden. I ett läge med hög arbetslöshet blir detta särskilt tydligt. Dessutom upplever en del unga att de fastnar i oskäliga anställningsförhållanden där framtiden är osäker och arbetsvillkoren orättvisa.[9]

Samtidigt överväger de unga noggrant sina val kring utbildning och arbetsliv och känner tydlig press att lyckas välja rätt från första början. Som ett exempel kan nämnas att nästan hälften av de som svarade på ungdomsbarometern känner osäkerhet kring om de kommer att inleda sitt arbetsliv inom ”fel bransch”. Genom politiska beslut har ansvaret för olika val förskjutits till allt yngre personer samtidigt som de ungas möjligheter att vid behov välja om har begränsats.[10] Många unga upplever att de måste hålla samma takt som andra, att de måste fatta beslut i ett allt tidigare skede och göra det just vid den tidpunkt då samhället förväntar sig det.[11] Detta minskar deras möjligheter att möta framtiden med nyfikenhet och att pröva olika alternativ.

Löftet om jämlikhet infrias inte

Av de pojkar som svarade på ungdomsbarometern tror två tredjedelar att jämställdheten mellan könen i Finland kommer att ha ökat om tio år. Bland flickorna är det färre än hälften som tror detta. Sedan 2020 har flickornas tro på ökad jämställdhet kontinuerligt och kraftigt försvagats, medan den bland pojkarna har hållits relativt stabil. Flickorna upplever alltså att utvecklingen i jämställdhetsfrågor har gått bakåt.

För unga kvinnor är jämställdhet inte en abstrakt fråga eller en ideologi. Misstron mot att jämställdheten mellan könen ska utvecklas hänger exempelvis samman med arbetslivets oförutsägbarhet där riskerna är genuspräglade och fortfarande i hög grad drabbar unga kvinnor.[12] Unga kvinnor kämpar med att kombinera arbete och familjeliv och upplever kanske därför en särskild oro för sin egen ork och en press på att göra de rätta valen.

I samhället görs fortfarande försök att kontrollera kvinnors kroppar – så har exempelvis diskussionen om abort återigen blossat upp också i Finland – och unga kvinnors centrala uppgift framställs som att producera nya medborgare. Beslut om att skaffa barn fattas dock inte i ett vakuum. Det skall i hög grad ställas i relation till de möjligheter samhället erbjuder för att bilda familj.[13]

Enligt barometern minskar de ungas vilja att skaffa barn. Sedan 2020 har andelen flickor som vill ha barn minskat med tio procentenheter, medan andelen flickor som förhåller sig negativt till att skaffa barn fördubblats (från 7 % år 2020 till 15 % 2026).

När man tar flickornas oro på allvar – kring ojämställdhet mellan könen, arbetslivet, de egna resurserna, miljö- och klimatfrågor, svårigheten att byta riktning samt den ångest de känner inför framtiden – kan man konstatera att jämställdheten inte förverkligas i de ungas vardag. Särskilt för flickor och unga kvinnor har det blivit allt svårare att lita på samhällets förmåga att erbjuda dem möjligheter till ett tryggt och stabilt vuxenliv.

Jämlikheten mellan unga förverkligas inte heller i andra avseenden.

Nästan hälften av de som svarade på ungdomsbarometern trodde inte att det kommer att bli lättare att leva i Finland som svenskspråkig i framtiden. Detta kan spegla svenskspråkiga ungas erfarenheter av språklig diskriminering och trakasserier och av att deras språkliga rättigheter inte tas på allvar, exempelvis vad gäller olika tjänster.[14] Samtidigt anser allt fler att de svenskspråkiga ungas egna attityder och handlingar har fått rasistiska drag. Utvecklingen ställd i relation till barometern kan helt enkelt tolkas som att svenskspråkiga ungas attityder till invandring har hårdnat.

Det är uppenbart att rasism och ett samhällsklimat som tillåter rasism försvagar de ungas jämlikhet och deras möjligheter att delta och känna tillhörighet i samhället. Antirasistiskt arbete behövs i alla de miljöer som ingår i vardagen, men det måste också omfatta arbetsplatser, medier och en förändring av det offentliga samtalsklimatet. Beslutsfattarna har ett särskilt ansvar för att motverka rasism.[15]

Klimatåtgärderna övertygar inte unga

Mycket få av de som svarade på ungdomsbarometern tror att miljöns tillstånd kommer att utvecklas i en bättre riktning i framtiden. Nästan 70 procent av de unga anser att miljön i Finland kommer att vara mera hotad om tio år än den är i dag. Särskilt flickor anser att Finland inte gör tillräckligt i klimatfrågorna.

Många svarade att de känner sig osäkra i miljöfrågor. Det kan bero på att klimatfrågorna har hamnat i skuggan av diskussionen om ekonomi och säkerhet. Det kan också bero på att beslutsfattandet är otydligt och att man inte ser någon tydlig politisk riktning. Unga oroar sig för att klimat- och miljöfrågornas betydelse i politiken minskar. Dessutom upplever de en stark ojämlikhet mellan generationerna eftersom dagens beslutsfattande prioriterar kortsiktiga intressen framom långsiktiga lösningar.[16] Klimatpolitiken är inte konkret och transparent för de unga, och dess konsekvenser förklaras inte på ett sätt som når dem.

Även om de unga oroar sig för många andra frågor är miljö- och klimatfrågorna fortfarande ett av deras främsta orosmoment.[17] Vad gäller politiska prioriteringar står mänskliga rättigheter, demokrati och miljöfrågor återkommande i centrum – och dessa frågor prioriteras framom ekonomisk tillväxt.[18] De unga är ändå osynliga i de formella politiska processerna och i de beslutsfattande system där avgöranden som gäller deras framtid fattas.[19] En trovärdig och ambitiös miljö- och klimatpolitik, och möjligheter att delta i den, har därför identifierats som en betydande möjlighet att stärka ungdomars framtidstro.[20]

Det är viktigt att kunna påverka, men alla har inte samma möjlighet

Unga vill påverka. De anser att samhälleligt deltagande är viktigt och deras intresse för politik ligger på rekordnivå.[21] Ett särskilt starkt intresse märks bland de som har erfarenhet av missförhållanden i samhället. Samtidigt är det just deras åsikter som ofta inte blir hörda.

Deltagande förutsätter tillräckligt stabila och trygga materiella och sociala förhållanden. De ungas möjligheter att påverka polariseras emellertid och deltagandet präglas av en seglivad ojämlikhet. Unga med goda socioekonomiska förutsättningar deltar mest, både i formella forum som elevkårer och ungdomsfullmäktige, och genom egna initiativ

exempelvis via digitala kanaler.[22] Även synen på påverkansmöjligheter och färdigheter att påverka skiljer sig åt beroende på föräldrarnas utbildningsnivå, ekonomiska situation, kön och modersmål.[23]

Av dem som svarade på ungdomsbarometern uppgav 61 procent att de gärna skulle vara med och påverka i samhället. Endast 38 procent bedömde ändå att de har goda möjligheter att göra det. En tredjedel saknar kunskap om hur de kan påverka trots ett tydligt intresse. Det finns alltså ett glapp mellan de ungas vilja att delta och deras faktiska möjligheter att göra det. Vid sidan om frågor som rör bakgrund hänger detta också samman med att färdigheter för deltagande stöds på olika sätt. Exempelvis upplever unga med invandrarbakgrund, eller studerande vid yrkesläroanstalter, inte alltid att de har samma möjligheter som andra att delta politiskt – och de betraktas inte heller som aktiva och deltagande medborgare vars åsikter man aktivt försöker lyfta fram.[24] Vuxensamhället betraktar alltså inte alla ungas deltagande som lika viktigt.

Avslutningsvis: Inga snabba lösningar, utan långsiktig framtidspolitik

De ungas framtidstro återställs inte genom kampanjer, enskilda projekt eller en politik med snabba lösningar som utgår enbart från de vuxnas perspektiv. Framtidstron återställs när samhället aktivt förändrar de strukturer, verksamhetsmodeller och attityder som skapar osäkerhet och känslor av orättvisa bland unga. Ojämlikhet, diskriminering och ojämnt fördelade möjligheter måste motverkas. Lösningarna kräver politisk vilja och långsiktighet.

Unga behöver mer tid och större utrymme när de fattar beslut om utbildningsvägar och arbetsliv. Pressen på att göra tidiga val måste minska och möjligheterna att välja om eller att välja nytt måste bli fler. Utbildningssystemet måste erbjuda vägar som inte stängs alltför tidigt.

Unga måste kunna lita på samhällets stöd när de behöver det. Under studietiden måste varje ung person garanteras ett tillräckligt ekonomiskt stöd utan en oskäligt stor skuldbörda.

Jämställdheten i arbetslivet måste stärkas och särskilt unga kvinnors och de minoritetsungas erfarenheter av press och diskriminering i arbetslivet måste tas på allvar.

Klimatpolitiken måste göras trovärdig, synlig och inkluderande. Ungdomar kan inte känna tillit till en klimatpolitik som de inte ser och där de inte upplever sig vara delaktiga. Klimatoron måste tas på allvar och de måste ges reell makt att påverka politikens riktning.

Ungdomarnas vilja att påverka är uppenbart stark, men kanalerna saknas. Deras deltagande måste ses som en medborgerlig rättighet som omfattar rätten att delta och påverka och samtidigt få erfarenheter av att vara en uppskattad samhällsmedlem. I de institutioner som är en del av de ungas vardag behövs fler lättillgängliga kanaler för påverkan, men upplevelsen av delaktighet byggs framför allt upp i varje möte med vuxensamhället. Därför måste diskriminering, rasism och erfarenheter av ojämlikhet också motverkas ur ett delaktighetsperspektiv.

De ungas framtidstro formar en spegelbild av samhället. När ungdomar uttrycker misstro inför framtiden vittnar detta om strukturer och verksamhetssätt som inte längre bär och om maktförhållanden som hindrar dem från att vara verkliga aktörer. Vuxenvärlden måste

sluta förringa de farhågor och det illamående som unga ger uttryck för. I stället bör åtgärder sättas in för att korrigera de samhälleliga utvecklingsmönster som ligger i bakgrunden.

Ungdomars framtidstro stärks när de får påverka, välja själva och bli hörda. Den stärks när samhället ger plats – inte bara i ord, utan också i strukturer och genom fördelningen av resurser. De ungas välbefinnande måste bli ett genomgående politiskt mål och deras erfarenheter måste få påverka besluten.

De unga måste vara med och planera framtiden, inte bara kommentera den.

Originaltitel på finska: *Nuorten tulevaisuususko horjuu ja eriytyy* (tillgänglig på finska på Magmas webbplats)

Källor

Appelqvist-Schmidlechner, Kaija, Axelin, Henni, Helenius, Jenni m.fl. (2026) *Nuorten tulevaisuususko horjuu – millaisia toimia nyt tarvitaan?: Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaryhmän loppuraportti.* Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 18:2026.

Attila, Henna, Baumgartner, Tarja, von Bell, Aku m.fl. (2024) *Raskaussyrjintä Suomessa: Vuoden 2024 väestötutkimuksen tuloksia.* Helsingfors: social- och hälsovårdsministeriet.

Bessant, Judith & Watts, Robert (2025) "Young and invisible in a time of polycrisis: reframing the problem and finding solutions." *Journal of Youth Studies*, 1–18.

Eurostat (2026) Database. Hänvisad 3.9.2026.

Happonen, Konsta & Kiilakoski, Tomi (2025) "Tilasto-osio." I: Konsta Happonen & Tomi Kiilakoski (red.) *Nuoruuden kolme vuosikymmentä. Nuorisobarometri 2024*. Statens ungdomsråd, Ungdomsforskningssällskapet, undervisnings- och kulturministeriet, 9–156.

Happonen, Konsta & Laine, Sofia (2026) "Tilasto-osa." I: Sofia Laine & Konsta Happonen (red.) *Ihan paineissa. Nuorisobarometri 2025*. Statens ungdomsråd, Ungdomsforskningssällskapet, undervisnings- och kulturministeriet, 11–114.

Hickman, Caroline, Marks, Elizabeth, Pihkala, Panu m.fl. (2021) "Climate anxiety in children and young people and their beliefs about government responses to climate change: a global survey." *Lancet Planet Health* 5(12), e863–873.

Honkatukia, Päivi, Kallio, Jenni & Ågren, Susanna (2025) "Nuorten mielenterveyskriisillä on yhteiskunnallinen tausta." *Suomen Lääkärilehti* 80(16), 1258–1261.

Kallio, Jenni, Salminen, Jarkko & Ågren, Susanna (2026) "Jotta syntyvyys ei romahda – Nuorten näkemyksiä lasten hankkimisesta paineistetussa ajassa." I: Sofia Laine & Konsta Happonen (red.) *Ihan paineissa. Nuorisobarometri 2025*. Helsingfors: Ungdomsforskningssällskapet, statens ungdomsråd, undervisnings- och kulturministeriet, 117–137.

Kallio, Jenni & Ågren, Susanna (2025) "Aika ja ajallisuus nuorisotutkimuksessa – hankalaa tietoa vai välineitä itseymmärrykseen?" *Tiede & Edistys* 50(3), 14–31.

Kiilakoski, Tomi & Laine, Riku (2022) "Tilasto-osio." I: Tomi Kiilakoski (red.) *Kestävää tekoa. Nuorisobarometri 2021*. Statens ungdomsråd, ungdomsforskningssällskapet/ungdomsforskningsnätverket, undervisnings- och kulturministeriet, 9–91.

Meriläinen, Niina (2021) "'My Participation is Often Dismissed': How Vocational School Students Participate in Society." I: Elizabeth Matto m.fl. (red.) *Teaching Civic Engagement Globally*, 359–374.

Määttä, Mirja & Westerback, Frida (2022) "Nuoret aikuiset työmarkkinoilla ja niiden kynnyksellä – elämänkulun näkökulma." *Nuorisotutkimus* 49(3), 22–38.

Mehtäläinen, Jouko, Niilo-Rämä, Mikko & Nissinen, Virva (2017) *Nuorten yhteiskunnalliset tiedot, osallistuminen ja asenteet: kansainvälisen ICCS 2016 -tutkimuksen päätulokset*.

Nikula, Elina, Järvinen, Tero & Laiho, Anne (2025) "Future school well-being: a qualitative study on the imagined futures of Finnish youth." *Journal of Youth Studies* 28(10), 1581–1597.

Savolainen, Stina (2024) "'Meitä on yhä vähemmän ja vähemmän – ja vastustus on lisääntynyt': Kielellinen eriarvoistaminen pohjalaisten ruotsinkielisten nuorten aikuisten kokemana ja käsittämänä." *Elore* 31(1), 62–85.

Tuuva-Hongisto, Sari & Korjonen-Kuusipuro, Kristiina (red. 2025) *Digitaalinen nuoruus ja kasvavat erot*. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 252. Ungdomsforskningssällskapet.

Suni, Anna & Mietola, Reetta (2021) "'Dear colleagues, I ask you to act like adults': minority youth and their political participation." *Journal of Youth Studies* 26, 213–228.

Wass, Hanna & Blais, André (2017) "Turnout." *The Sage Handbook of Electoral Behaviour*, vol. 2, 459–488.

Ågren, Susanna (2023) "Shaping Worker-Citizenship: Young Vocational Education Graduates' Labour Market Positionings Within New Adulthood." *Journal of Youth Studies* 27(6), 819–834.

[1] T.ex. Happonen & Kiilakoski 2025; Happonen & Laine 2026; Kallio & Ågren 2025.
[2] Appelqvist m.fl. 2026, 7.
[3] T.ex. Honkatukia, Kallio & Ågren 2025.
[4] Appelqvist m.fl. 2026; Happonen & Laine 2026, 97–99.
[5] T.ex. Kallio & Ågren 2025.
[6] Kiilakoski & Laine 2022, 74–76.
[7] T.ex. Nikula m.fl. 2025.
[8] Eurostat 2026.
[9] Ågren 2023; Määttä & Westerback 2022.
[10] Appelqvist m.fl. 2026, 24–25; 34.
[11] Honkatukia, Kallio & Ågren 2025.
[12] T.ex. Attila m.fl. 2024.
[13] Kallio, Salminen & Ågren 2026.
[14] Savolainen 2024.
[15] Appelqvist m.fl. 2026, 41–42.
[16] Appelqvist m.fl. 2020, 21–22; Hickman m.fl. 2021.
[17] Happonen & Laine 2026, 99.
[18] Kiilakoski & Laine 2022, 62.
[19] Bessant & Watts 2025.
[20] Appelqvist m.fl. 2026, 44.
[21] Happonen & Kiilakoski 2025, 55–56.
[22] T.ex. Wass & Blais 2017; Tuuva-Hongisto, Korjonen-Kuusipuro & Haverinen 2025.
[23] Mehtäläinen, Niilo-Rämä & Nissinen 2017.
[24] Suni & Mietola 2021; Meriläinen 2021.

Kristian Wahlbeck, med.dr
Forskningsprofessor emeritus

PSYKISK HÄLSA: ÅTERHÄMTNING EFTER PANDEMIN MEN FLICKORS STRESSNIVÅ HÖG

Den svenskspråkiga ungdomsbarometern 2026 tyder på en återhämtning i ungas självskattade psykiska hälsa och livstillfredsställelse efter försämringen mellan 2020 och 2022. Samtidigt rapporterar flickor fortsatt betydligt hög stress och prestationsångest.

Rapporter från hela västvärlden har dokumenterat både en ökning i självrapporterade symtom på psykisk ohälsa bland unga och en ökning i förekomsten av registrerade psykiatriska tillstånd, främst depression och ångest.[1] Internationella studier visar att ökningen har varit snabbare sedan mitten av 2010-talet och att belastningen genomgående är högre bland flickor än bland pojkar.[2]

Den negativa trenden i självskattad psykisk hälsa har verifierats även i finländska studier. En studie av självrapporterad psykisk hälsa bland skolelever över en period på tjugo år (1998–2018) visar en stor ökning i andelen flickor som upplever emotionella problem (från 17,5 % till 30,1 %), medan den negativa utvecklingen var betydligt mindre dramatisk bland pojkar.[3]

I västvärlden söker allt fler unga vård och allt fler registreras med en psykiatrisk diagnos. I flera studier har ökningen varit störst bland tonårsflickor och unga kvinnor. I Norden har antalet barn och unga som får psykiatriska diagnoser ökat i samtliga nordiska länder under det senaste decenniet.[4]

Registerstudier kan dock inte avgöra hur mycket som beror på förändrad sjuklighet och hur mycket som beror på ökad medvetenhet, förändrad diagnostik, vårdsökande eller bättre tillgång till vård. Detta kan bäst visas genom upprepade diagnostiska befolkningsundersökningar med standardiserade mätinstrument. Sådana befolkningsundersökningar har dessvärre inte gjorts regelbundet i Finland eller Norden. Mera robust evidens för att de psykiatriska tillstånden verkligen ökat kommer från Australien, där man gjort standardiserade diagnostiska intervjuer med ett urval unga i åldern 16–24 år och kan rapportera en kraftig ökning av de psykiatriska tillstånden från 2007 till 2020–2022.[5] Den senare mätningen omfattade pandemiår och visar därför inte hur bestående ökningen är efter pandemin.

Barometern är ett fönster till framtiden

Den psykiska hälsans grund läggs under barndomen och ungdomsåren. Att allt flera unga lider av psykisk ohälsa har betydande konsekvenser för folkhälsan även på längre sikt. Den svenskspråkiga ungdomsbarometern ger därför inte bara viktig kunskap om hur

dagens unga mår eller upplever sig må, utan erbjuder även ett fönster in i framtiden som berättar oss hur nästa generation vuxna kan komma att må.

Barometern belyser utvecklingen av självrapporterad psykisk hälsa bland unga i åldern 15–19 år. En stor del (44 %) av respondenterna är gymnasister, men också högklasserna (29 %) och andra stadiets yrkesutbildning (yrkesskolorna) (12 %) är representerade. Deltagarna i barometern har under coronapandemin 2020–2022 varit skolelever i ungefär 9–15 års ålder och har därför alla upplevt stängda skolor och restriktioner i den fysiska kontakten med jämnåriga.

Psykisk hälsa 2026

Ett centralt resultat är att den genomsnittliga självskattade psykiska hälsan försämrades tydligt under coronaperioden 2020–2022 men sedan har förbättrats både 2024 och 2026, dock utan att helt nå upp till nivåerna 2020, som uppmättes under den första coronavåren 2020. Både flickors och pojkars skattningar ligger fortfarande något under 2020 års nivå.

Livstillfredsställelse är en viktig dimension av psykiskt välbefinnande. År 2026 verkar den tydliga försämring i tillfredsställelsen med det egna livet som infaller under corona-perioden till stor del vara överstånden. Bedömningen av det egna livet i stort har nått upp till ungefär samma nivå som före pandemirestriktionerna. Återhämtningen bland flickorna är inte fullständig, och i sin livstillfredsställelse år 2026 ligger de ännu något lägre än under år 2020.

Upplevelsen av mål och mening i livet är den eudaimoniska dimensionen av det psykiska välbefinnandet. Frågan visar samma mönster – en klar försämring under pandemi-restriktionerna och en gradvis återhämtning mellan 2022 och 2026, dock utan att ännu helt nå upp till riktigt samma nivå som före pandemin. Andelen som instämmer helt i påståendet att livet har ett mål och en mening är fortfarande lägre: 38 procent 2026 jämfört med 45 procent 2020.

Skyddande faktorer och resurser

Ur ett folkhälsoperspektiv är det väsentligt att förstå vilka förhållanden som kan påverka ungas psykiska hälsa. Den psykiska hälsan bestäms av skyddande friskfaktorer och belastande riskfaktorer. Centrala skyddsfaktorer för psykisk hälsa på samfundsnivå är autonomi och självbestämmanderätt, känsla av delaktighet, social inklusion och social gemenskap.

Att deltagarna i ungdomsbarometern nu skattar sin psykiska hälsa högre än 2022 eller 2024 kan därför stå i samband med att andelen som upplever sig ha kontroll över sina liv har ökat och når upp till samma nivå som före coronarestriktionerna.

Även den sociala gemenskapen har stärkts efter 2022. Relationerna till andra människor får i genomsnitt vitsordet 8,4 år 2026, samma nivå som 2020 och högre än 8,1 år 2022. Omkring 91 procent uppger att de har en eller flera vänner som betyder mycket för dem. Denna andel var något högre (93 %) år 2020 men något lägre (89 %) efter pandemi-restriktionerna 2022.

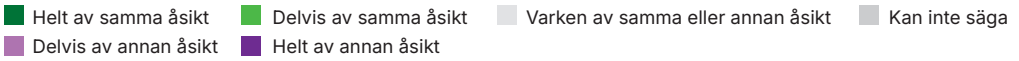
Cirka 82 procent vet vem de kan vända sig till när de har det svårt, och 70 procent litar på att det finns hjälp att få om de mår psykiskt dåligt. Det är betydelsefulla resurser för den psykiska hälsan.

Ifall jag mår psykiskt dåligt litar jag på att det finns hjälp att få (%)

Jag vet vem jag kan vända mig till om jag har det svårt (%)

Belastande riskfaktorer: stress och ensamhet

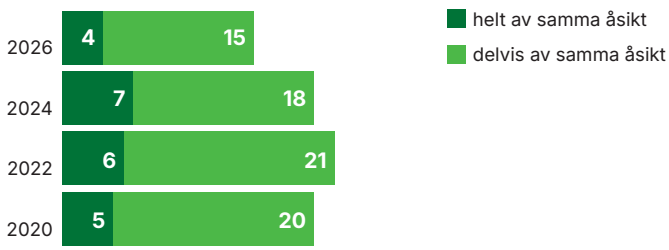
Ungas psykiska belastning kommer från många håll: digitaliseringen och sociala medier, oro och avsaknad av framtidstro på grund av klimatförändring, artdöd och krig i omvärlden, ökad ungdomsarbetslöshet och barnfattigdom, mobbning och ökad skolstress. På individnivå kan belastningen stå i samband med förhållanden i familjen, skolan eller närsamhället.

I den svenskspråkiga ungdomsbarometern mättes upplevelsen av psykisk belastning genom frågor om stress, prestationsångest och ensamhet.

Könsskillnaderna är stora när det gäller belastande stress: flickor upplever i genomsnitt betydligt mera stress och prestationsångest än pojkarna. Efter coronapandemin har pojkarna legat stabilt under åren 2024 och 2026, medan stress- och prestations-ångestnivåerna snarast har ökat bland flickorna, vilket ytterligare ökat klyftan mellan flickor och pojkar i upplevd stress och prestationsångest.

Upplevelse av ensamhet, som är en riskfaktor för psykisk ohälsa, har minskat efter att ha kulminerat 2022, då vissa pandemirestriktioner ännu var i kraft. Även här syns en tydlig könsskillnad: år 2026 rapporterar omkring 22 procent av flickorna och 14 procent av pojkarna återkommande ensamhet.

Jag känner mig ofta ensam (%)

Även i andelen som har vänner ser vi liten förbättring efter 2022. Att ungas kontaktnätverk till stor del verkar ha återhämtat sig från pandemirestriktionerna är antagligen en bidragande faktor till att den svenskspråkiga ungdomsbarometern nu visar bättre psykiska hälsa och välbefinnande än under 2022 eller 2024. Barometerns resultat är förenliga med en återhämtning i den sociala vardagen efter pandemiåren.

Ingen jämställdhet i psykisk hälsa

När det gäller psykisk hälsa, välbefinnande, stress och ensamhet är flickor och pojkar i Svenskfinland inte jämställda. Barometern 2026 visar snarast att klyftan mellan flickor och pojkar ytterligare accentuerats. Förklaringen hittas åtminstone till en del i den digitala omvärlden, där flickor enligt barometern upplever ett större beroende av skärmar och sociala medier än pojkar. Omkring 66 procent av flickorna och 48 procent av pojkarna upplever sig vara ganska mycket eller mycket beroende av sociala medier.

Flickors och pojkars användningsmönster skiljer sig åt i digitala kanaler: det är vanligare bland pojkar (74 %) än bland flickor (66 %) att umgås regelbundet med vänner online. Grovt förenklat kan man utläsa i barometerresultaten att den digitala världen kan stöda pojkars gemenskap och därmed deras psykiska hälsa, men skada flickors psykiska hälsa genom att framkalla beroende och jämförelsestress. Sambanden kan dock gå i flera riktningar och påverkas av andra förhållanden i ungas liv.

Barometern ger ändå inget klart svar på om flickor eller pojkar mår psykiskt sämre. Många av de symtom som är vanligare hos pojkar[6] (aggression eller riskbeteende) har inte mätts i den svenskspråkiga ungdomsbarometern. Svarsprocenten är lägre bland pojkarna, och det är möjligt att det här skett en selektion: de pojkar som mår sämst kan vara överrepresenterade bland icke-respondenterna.

Återhämtning – men insatser för att minska kravnivån behövs

Sammanfattat tyder barometern på en återhämtning i de svenskspråkiga ungdomarnas upplevda välbefinnande efter coronapandemin. Tillfredsställelsen med livet i stort, upplevelsen av mål och mening i livet, och den självskattade psykiska hälsan försämrades tydligt mellan 2020 och 2022, men har därefter förbättrats vid mätningarna 2024 och 2026. Deltagarna i barometern har alla upplevt kontaktrestriktioner och stängda grundskolor i sin barndom, och det är därför inte helt överraskande att välbefinnandet och den psykiska hälsan ännu inte helt nått upp till nivån före pandemin.

Den återhämtning i subjektiva mått på psykisk hälsa och välbefinnande som vi ser i den svenskspråkiga ungdomsbarometern 2026 är inte unik för Finland. En sammanställning från OECD[7] sammanfattar data från flera länder och konstaterar att psykisk ohälsa bland unga ökade redan före pandemin och nådde särskilt höga nivåer omkring 2021. För 2023–2024 finns emellertid i ett antal länder tecken på stabilisering eller viss återhämtning.

Den fortsatta höga stressen och prestationskraven bland flickorna är bekymmersam och kräver insatser. Den sociala vardagen och upplevelsen av kontroll över livet har förbättrats samtidigt som prestationskraven och stressen finns kvar. Flickors färdigheter i stresshantering behöver stärkas och kan läras ut i skolorna, men framförallt är det viktigt minska de krav och förväntningar som skapar stressen. Skolorna behöver se

över prov- och bedömningskulturen och skapa en skolmiljö där misslyckanden ses som en naturlig del av lärandet. Särskilt viktigt är att motverka föreställningen att det egna människovärdet beror på prestationerna. Snäva könsroller och könsbundna förväntningar som belastar de unga och bidrar till stress behöver uppmärksammas och bearbetas i skola och fritidsverksamhet i samråd med de unga själva.

I det internationella och även nordiska perspektivet ser vi att det subjektiva välbefinnandet har börjat återhämta sig efter pandemin samtidigt som antalet unga som diagnostiseras med psykiatriska tillstånd fortsätter att öka. De två observationerna behöver inte motsäga varandra, eftersom psykiatriska tillstånd ofta utvecklas långsamt under en tid av flera år. Även om svenskspråkiga ungas självskattade psykiska hälsa nu till stor del har återhämtat sig efter pandemiåren kan tidigare årskohorter bära med sig spåren av pandemin som en ökad risk för psykisk ohälsa och psykiatriska tillstånd senare i livet.

Den svenskspråkiga ungdomsbarometern visar att ungas psykiska hälsa inte är statisk, och att utvecklingen går att påverka. De flesta unga upplever också viktiga skyddande faktorer i sin vardag – meningsfulla relationer, stöd från andra och en känsla av att livet har mål och mening. Utmaningen framöver är därför inte bara att behandla psykisk ohälsa, utan också att stärka de finlandssvenska miljöer och relationer som hjälper unga att må bra. Det är samtidigt en fråga om hur vi organiserar skolan och vilka förväntningar vi ställer på de unga.

---

[1] Global, regional, and national burden of mental disorders among adolescents and young adults, 1990–2021: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2021. Translational Psychiatry. 2025;15:397

[2] Dongjun Z, Mingyue W, Xinqi L, Lina W, Jiali W, Mengyao J. Trends in depressive and anxiety disorders among adolescents and young adults (aged 10-24) from 1990 to 2021: A global burden of disease study analysis. J Affect Disord 2025;387:119491. doi: 10.1016/j.jad.2025.119491.

[3] Mishina K, Heinonen E, Lempinen L, Sourander A. Twenty-year changes of adolescent mental health and substance use: a Finnish population-based time-trend study. Eur Child Adolesc Psychiatry. 2025;34(2):685-694. doi: 10.1007/s00787-024-02512-9.

[4] Corman D, Gissler M, Guðlaugsson J Ó, Joensen P, Liljebäck C, Ramm J, Refsgaard Amstrup S. Psychiatric diagnoses among children and young people in the Nordic countries. Nordic Medico-Statistical Committee (NOMESCO). Nordregio: Stockholm, 2026.

[5] Birrell L, Slade T, Jones S, Sunderland M, Grummitt L, Stapinski L, Prior K, Berry G, Kihas I, Newton NC, Macauley J, Teesson M, Chapman C. Rates and impact of mental disorders among Australian youth: prevalence, severity, and trends from two national psychiatric surveys. Lancet Reg Health West Pac 2026;72:101925. doi: 10.1016/j.lanwpc.2026.101925.

[6] Lunabba H. Pojat ja nuoret miehet vakavasti ottaen : Selvitys poikien ja nuorten miesten haavoittuvuuksista tasa-arvohaasteiden taustalla. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2026:1. Social- och hälsovårdsministeriet, Helsingfors 2026.

[7] OECD. Child, Adolescent and Youth Mental Health in the 21st Century, OECD Publishing, Paris 2026. https://doi.org/10.1787/1092c3cb-en.

BILAGA 1

OM STUDIEN: TILLVÄGAGÅNGSSÄTT OCH URVAL

Den svenskspråkiga ungdomsbarometern undersöker hur svenskspråkiga unga i åldern 15–19 ser på sitt liv och sin framtid. Årets mätning är den femte i ordningen. De tidigare svenskspråkiga ungdomsbarometrarna har utförts år 2018, 2020, 2022 och 2024, och hittas på Magmas webbplats (magma.fi). Målsättningen är att kunna utföra dylika mätningar vartannat år, för att kunna utläsa trender och göra jämförelser över tid. Därför är också i år en del av frågorna de samma som tidigare.

I utformningen av de övriga frågorna konsulterades organisationer, personer och finansiärer som besitter och/eller drar nytta av tillförlitlig kunskap om svenskspråkiga ungas situation och tankar. Med finansiärer menas här Magmas finansiärer (Svenska kulturfonden, Svenska folkskolans vänner rf, Amos Andersons fond och Stiftelsen Tre Smeder) samt Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne sr, som bekostat själva undersökningen. Ett speciellt tack går till Finlands Svenska Skolungdomsförbund som bidrog med tankar och kommentarer. Enkätformuläret finns i **bilaga 2**.

Den svenskspråkiga ungdomsbarometern är en enkätundersökning. År 2020 samlades materialet till övervägande del in via webben, och sedan 2022 har insamlingen skett endast via ett elektroniskt formulär. Den första gången undersökningen gjordes år 2018 samlades svaren däremot in per telefon. Eftersom metoden i viss mån och i synnerhet i vissa typer av frågor kan påverka resultaten har jämförelser med 2018 inte använts i denna rapport.

Den elektroniska enkätundersökningen genomförs med den så kallade *push-to-web*-metoden. I år gick ett inbjudningsbrev ut till 6 000 unga ur befolkningsdatasystemet som tillhörde målgruppen. Brevet innehöll adressen till undersökningens webbplats samt en QR-kod. Brevet innehöll också ett individuellt lösenord till frågeformuläret, vilket innebär att varje inbjudan endast kunde besvaras en gång.

Urvalet kvoterades enligt kön och region för att motsvara andelarna i populationen. Enkäten besvarades av sammanlagt 1 373 personer som tillhörde målgruppen, vilket ger en svarsprocent på 23. Studien utgick ifrån en totalpopulation på 17 766 personer med svenska som registrerat modersmål i åldern 15–19 år. Antalet svar utgör därmed närmare åtta procent av hela populationen.

Felmarginalen för hela materialet är cirka ±2,5 procentenheter vid en konfidensnivå på 95 procent. Felmarginalen varierar dock mellan olika frågor och grupper, beroende på antalet svarande och hur svaren fördelar sig. Konfidensintervallen kan vara betydligt bredare för vissa undergrupper, särskilt när antalet svarande är litet. Därför visar vi konfidensintervallen i figuren som beskriver illabehandling av mindre minoritetsgrupper.

Noteras kan att vi i år ytterligare preciserat avrundningen av decimaler och därför valt att precisera vissa tal som användes i den svenskspråkiga ungdomsbarometern 2024. Notera också att det på grund av avrundning inte alltid blir 100 % i figurer som anger procentandelar för olika svar. De enskilda talen baserar sig ändå på de exakta siffrorna.

Materialet samlades in huvudsakligen under maj månad 2026. Även Magmas tidigare ungdomsbarometrar har samlats in under en liknande tidpunkt (mars-juni). Ändå kan både tidpunkten och pågående samhällstrender och händelser påverka hur frågorna besvaras. Generellt sett tenderar unga som valt en akademisk bana (gymnasium, högskola) vara mer benägna att svara på enkäter. Det stämmer också här: andelen unga i yrkesutbildning är något underrepresenterade i samplet, medan andelen som ännu går i grundskolan är något överrepresenterade.

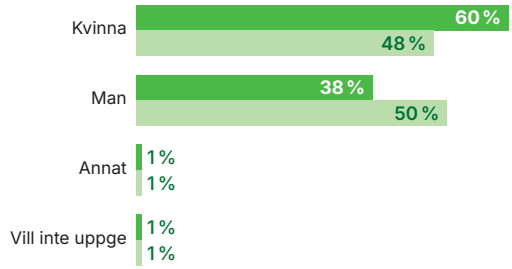
Likaså tenderar personer i ekonomiskt eller socialt utsatt position vara svårare att nå via enkäter. I bakgrundsvariablerna till den svenskspråkiga ungdomsbarometern uppger sex procent att det egna (barndoms)hemmet har det ganska eller mycket dåligt ekonomiskt ställt. I jämförelse varnade SOSTE Finlands social och hälsa rf i slutet på 2025 för att barnfattigdomen i Finland växer, och att närmare 14 procent av barn under 18 år bor i hushåll med låga inkomster.[1] Det är därför sannolikt att det även här har skett ett visst bortfall av personer som lever under ekonomiskt utmanande förhållanden.

Det är ofta också så att personer som starkt identifierar sig som svenskspråkiga är mer benägna att svara på undersökningar som gäller svenskspråkiga.

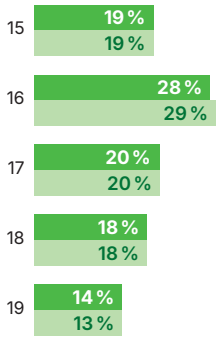
Trots kvoteringen av urvalet enligt kön och region var flickorna något överrepresenterade i samplet. Också den regionala fördelningen innehöll vissa skevheter. För att korrigera detta har materialet viktats för att motsvara den verkliga populationen. Viktning har gjorts enligt kön och region. Hur viktningen påverkar fördelningen av respondenterna framgår ur bilderna på nästa sida.

[1] SOSTE Finlands social och hälsa rf (https://www.soste.fi/uutiset/koyhyys-lisaantyi-ja-syveni-viime-vuonna-koyhia-lapsia-jo-yli-137-000/).

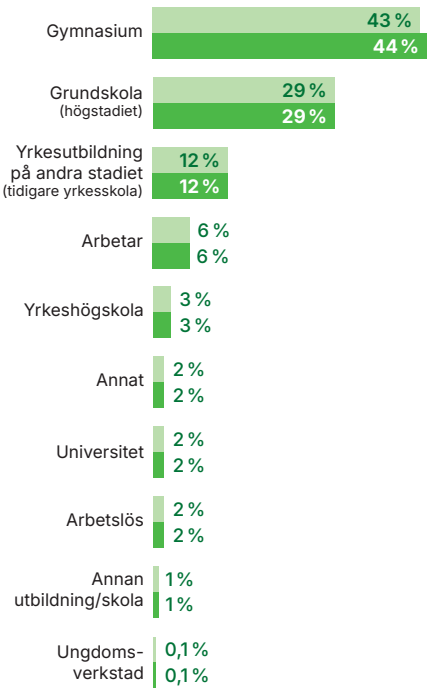
Kön

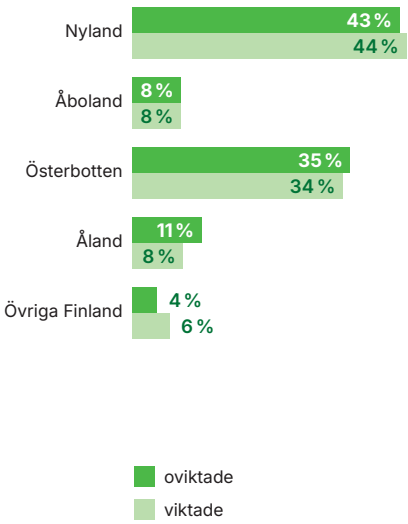

Ålder

Huvudsaklig sysselsättning

Region

BILAGA 2

ENKÄTFRÅGORNA

Den svenskspråkiga ungdomsbarometern 2026

Tema 1: Välbefinnande och relationer

1. På en skala med skolvitsord från 4 till 10 (där 4 är sämst och 10 är bäst), hur nöjd är du med:

(10 = Bäst, 9, 8, 7, 6, 5, 4 = Sämst, Vet inte)

- Dina relationer till andra människor
- Din psykiska hälsa
- Din familjesituation
- Livet i stort

2. Ta ställning till följande påståenden om ditt välmående:

(Enligt skalan: Helt av samma åsikt, Delvis av samma åsikt, Varken av samma eller av annan åsikt, Delvis av annan åsikt, Helt av annan åsikt, Kan inte säga)

- Jag känner att mitt liv har ett mål och en mening
- Jag upplever att jag har kontroll över mitt liv
- Jag upplever att jag har goda möjligheter att påverka mitt eget liv
- Jag känner mig ofta stressad
- Jag känner ofta prestationsångest
- Jag oroar mig för hur jag ska orka i arbetslivet i framtiden

3. Ta ställning till följande påståenden om dina vardagsrelationer:

(Enligt skalan: Helt av samma åsikt, Delvis av samma åsikt, Varken av samma eller av annan åsikt, Delvis av annan åsikt, Helt av annan åsikt, Kan inte säga)

- Jag vet vem jag kan vända mig till om jag har det svårt
- Jag har en eller flera vänner som betyder mycket för mig
- Jag träffar regelbundet vänner på fritiden (IRL, dvs fysiskt)
- Jag umgås regelbundet med vänner online/på sociala medier
- Jag känner mig ofta ensam
- Ifall jag mår psykiskt dåligt litar jag på att det finns hjälp att få

4. Tycker du att du är beroende av följande

(Enligt skalan: Mycket, Ganska mycket, Varken lite eller mycket, Ganska lite, Inte alls)

- Telefon/skärm
- Sociala medier
- Spel (dator / telefon)
- Penningspel
- Energidrycker
- Nikotinpåsar
- Vapes/e-cigaretter
- Alkohol
- Pornografi

5. Brukar du se på pornografi (porr)?

(Nej/ Har sett någång men letar inte upp det själv/ Ja, någon gång per år/ Ja, någon gång per månad/ Ja, varje vecka/ Ja, varje dag/ Kan inte säga)

Tema 2: Hobbyer, kultur, vardag

6. Deltar du i någon arrangerad fritidsverksamhet?

(Ja/Nej)

7. Har du minst ett fritidsintresse, vad som helst?

(Ja/Nej/Kan inte säga)

8 .Hur intresserad är du av följande?

(Mycket intresserad/Lite intresserad/Inte alls intresserad/Kan inte säga)

- Bio/film
- Böcker/litteratur
- Dans
- Fotografi
- Komedi/standup
- Konserter/festivaler
- Muséer
- Musik
- Sport/idrott
- Teater

9. Ta ställning till följande:

(Svarsalternativ: 0/1/2/3–4/5 eller fler)

- Hur många böcker har du läst/lyssnat på det senaste året?
- Hur många muséer har du besökt det senaste året?
- Hur många gånger har du gått på teater det senaste året?

10. a) Hur ofta använder du medvetet AI i din vardag (utanför skolan eller jobbet)?

(Flera gånger per dag/ minst en gång per dag/ några gånger per vecka/ mer sällan/ aldrig)

10. b) Litar du på de svar AI ger?

(Ja/Delvis/Nej/Kan inte säga)

11. Ta ställning till följande frågor om skola/studier:

(Helt av samma åsikt, Delvis av samma åsikt, Varken av samma eller av annan åsikt, Delvis av annan åsikt, Helt av annan åsikt, Kan inte säga, Gäller inte mig/deltar inte i utbildning)

- Jag upplever skolan som meningsfull
- Jag känner mig motiverad att studera
- Utbildning är viktigt för min framtid och för ett bra liv
- Jag är nöjd med de läromedel vi använder/använde i skolan

Tema 3: Åsikter och attityder

12. Ta ställning till följande påståenden:

(Enligt skalan: Helt av samma åsikt, Delvis av samma åsikt, Varken av samma eller av annan åsikt, Delvis av annan åsikt, Helt av annan åsikt, Kan inte säga)

- Det är viktigt för mig att svenskan är ett officiellt språk i Finland
- Jag ser positivt på AI och annan teknologisk utveckling
- Sociala medier bör förbjudas för unga under 16 år
- Åldern för körkort bör sänkas
- Cannabis/marijuana bör legaliseras (vara tillgängligt under statlig kontroll)
- Jag känner oro för miljön/ klimatet
- Klimatmedvetenhet styr, i alla fall till viss del, mina dagliga val (t.ex. gällande mat, resor, kläder)
- Finland gör tillräckligt för klimatet
- Fler invandrare är välkomna till Finland
- Rasismen bland svenskspråkiga unga har ökat de senaste åren
- Islam utgör en naturlig del av Finlands mångfald
- Ökad invandring leder till allt svårare konflikter och ökat våld i vårt samhälle
- Pengar är viktiga för att vara lycklig

13. Var står du i följande frågor? (Välj en siffra mellan 1 och 10, där 1 står för första alternativet och 10 för andra alternativet)

(1 = Starkt av denna åsikt (första alternativet), 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 = Starkt av denna åsikt (andra alternativet)

- a) Att äta kött är ok – Att äta kött är inte ok
- b) Abort är ok – Abort är inte ok
- c) Andlighet är viktigt för mig – Andlighet är inte viktigt för mig
- d) Att dricka sig full är ok – Att dricka sig full är inte ok
- e) Att tillfälligt använda droger (t.ex. på fest) är ok – Att använda droger, även om tillfälligt (t.ex. på fest), är inte ok
- f) Kvinnor och män har olika uppgifter i samhället – Det finns inget sådant som ”kvinnors uppgifter” och ”mäns uppgifter”

14. a) Vad man tycker om samhälleliga och politiska frågor beskrivs ofta i termer av höger och vänster, liberal och konservativ. På en skala från 1 till 5, var står du själv i följande frågor?

(1 = vänster, 2, 3, 4, 5 = höger)

14. b) Vad man tycker om samhälleliga och politiska frågor beskrivs ofta i termer av höger och vänster, liberal och konservativ. På en skala från 1 till 5, var står du själv i följande frågor?

(1 = värdeliberal, 2, 3, 4, 5 = värdekonservativ)

Tema 4: Påverkan, deltagande och politik

15. Ta ställning till följande frågor om påverkan och deltagande:

(Enligt skalan: Helt av samma åsikt, Delvis av samma åsikt, Varken av samma eller av annan åsikt, Delvis av annan åsikt, Helt av annan åsikt, Kan inte säga)

- Jag vill gärna påverka i samhället
- Jag har goda möjligheter att påverka i samhället
- Jag vill gärna påverka i samhället men vet inte hur
- Jag litar på att politiker kan lösa samhälleliga problem
- Demokrati är i alla lägen det bästa systemet för att styra ett samhälle
- Jag tycker det är viktigt att unga deltar i politisk påverkan och beslutsfattande
- Jag deltar själv i politisk verksamhet (t.ex. partipolitik, ungdomsfullmäktige)
- Jag deltar själv i påverkansarbete via organisationer eller rörelser (t.ex. kring ett tema så som djur, miljö, rättigheter, fred etc)

15.b) Jag påverkar/vill gärna påverka på något ANNAT sätt, berätta hur?

(Frivillig fråga)

16. Anser du att åldersgränsen för när man får rösta i val borde sänkas?

(Ja/Nej/Jag vet inte)

17. Tänk dig att du har rösträtt (oberoende av om du fyllt 18 år eller inte) och det var riksdagsval imorgon, skulle du rösta?

(Ja/Nej/Jag vet inte)

Tema 5: Framtiden och Finland

18. Ta ställning till följande påståenden:

(Helt av samma åsikt, Delvis av samma åsikt, Varken av samma eller av annan åsikt, Delvis av annan åsikt, Helt av annan åsikt, Kan inte säga)

- Finland är ett tryggt land att bo i
- Jag oroar mig för Finlands framtida säkerhet
- Värnplikt borde gälla både kvinnor och män
- Jag skulle vara beredd att försvara Finland med vapen
- Jag litar på att Nato vid behov skulle försvara Finland

19. Hur optimistiskt eller pessimistiskt förhåller du dig till följande?

(Mycket optimistiskt/ Optimistiskt/ Vare sig optimistiskt eller pessimistiskt/ Pessimistiskt/ Mycket pessimistiskt/ Kan inte säga)

- Din egen framtid
- Världens framtid överlag

20. I vilken mån håller du med om följande påståenden?

(Helt av samma åsikt, Delvis av samma åsikt, Varken av samma eller av annan åsikt, Delvis av annan åsikt, Helt av annan åsikt, Kan inte säga)

- Jag tänker ofta på framtiden
- Jag lever för dagen och tar inte så mycket stress över morgondagen
- Jag tror jag kommer att klara mig bra i livet
- Jag är hoppfull inför framtiden
- Jag oroar mig för om jag kommer att ha arbete i framtiden
- Jag oroar mig för att AI tar över mitt jobb i framtiden
- Jag oroar mig för att börja jobba inom fel bransch
- Jag känner ångest inför framtiden

- Samhällsutvecklingen i Finland går åt rätt håll
- Jag litar på att jag får en pension jag kan klara mig på då jag en dag pensionerar mig

21. Ta ställning till följande påstående: I framtiden vill jag gärna ha barn

(Ja/Nej/Vet ej/Har redan barn)

22. Hur tror du Finland ser ut om 10 år?

(Svarsalternativ: Ja, Nej, Vet inte)

- Ekonomiskt går det bättre för Finland
- Det är lättare att leva som svenskspråkig i Finland
- Miljön kommer att vara mer hotad än i dag
- Kvinnor och män är mer jämställda

Tack! Och till slut några frågor om dig:

B1. Ålder:

B2. Kön:

- Kvinna
- Man
- Annat
- Vill inte uppge

B3. Känner du dig bekväm i det kön som tillskrevs dig vid födseln?

(Ja hela tiden/ Ja för det mesta/ Nej ganska sällan/ Nej aldrig/ Vet ej)

b) Ifall du svarade 3 (”Nej, ganska sällan”) eller 4 (”Nej aldrig”) ovan, vid vilken ålder började du känna så?

B4. Känner du dig MEST som:

- Svenskspråkig
- Tvåspråkig (svenska-finska)
- Tvåspråkig (svenska-annat)
- Finskspråkig
- Trespråkig
- Annat

B4 b) Ifall du svarade 1, dvs att du känner dig i främsta hand som svenskspråkig, händer det att du väljer att tala engelska i sammanhang där den andra parten talar finska? (t.ex. i butik, hos läkare, frisör elller liknande)

(Ja, ofta/ Ja, ibland/ Nej/ Kan inte säga)

B5. Känner du dig som del av en minoritet?

(Ja/Nej)

B5. b) Om ja, varför? (FLERA alternativ kan väljas)

- För att jag talar svenska
- För att jag talar ett annat språk än finska eller svenska
- På grund av min kulturella/etniska bakgrund
- På grund av min hudfärg
- På grund av mitt utseende (t.ex. klädstil eller dylikt)
- På grund av min religion
- På grund av min sexualitet
- På grund av min könsidentitet
- På grund av min kroppsstorlek
- På grund av min livsstil
- På grund av en funktionsvariation eller en långvarig sjukdom
- På grund av en neurologisk variation (t.ex. ADHD, autism, Tourettes)
- På grund av annan identitet (t.ex. identifierar mig som ett djur)
- Någon annan orsak, vilken?

B5. C) Ifall du svarade ”Ja” på fråga B5 ”Känner du dig som del av en minoritet?” ovan, har du blivit illa behandlad på grund av din minoritetstillhörighet? (Frågan ställs för varje nämnd minoritetsorsak separat)

(Ja ofta/ Ja någon gång/ Nej aldrig/ Kan inte säga)

- För att jag talar svenska
- För att jag talar ett annat språk än finska eller svenska
- På grund av min kulturella/etniska bakgrund
- På grund av min hudfärg
- På grund av mitt utseende (t.ex. klädstil eller dylikt)
- På grund av min religion
- På grund av min sexualitet
- På grund av min könsidentitet
- På grund av min kroppsstorlek
- På grund av min livsstil
- På grund av en funktionsvariation eller en långvarig sjukdom
- På grund av en neurologisk variation (t.ex. ADHD, autism, Tourettes)
- På grund av annan identitet (t.ex. identifierar mig som ett djur)

B6. Huvudsaklig sysselsättning just nu:

- Grundskola (högstadiet)
- Gymnasium
- Yrkesutbildning på andra stadiet (tidigare yrkesskola)
- Yrkeshögskola
- Universitet
- Annan utbildning/skola
- Ungdomsverkstad
- Arbetar
- Arbetslös
- Annat

B7. Vad är postnumret för ditt bostadsområde?

B8. Välj det som passer bäst in på den ort där du bor:

- Stor stad
- Mellanstor stad
- Liten stad
- By
- Landet

B9. Hur bra ställt ekonomiskt tycker du att din (barndoms)familj har det?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Genomsnittligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt

Och slutligen:

Det undersökningsmaterial som samlats in i denna enkät och som inte innehåller direkta personuppgifter förvaras hos Magma. Materialet kan också arkiveras permanent i Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv. Dataarkivet kan lämna ut material för att användas i forskning, undervisning och studier. Får dina svar arkiveras i Dataarkivet?
(Ja/Nej)

Ifall du vill vara med om utlottningen av presentkort, uppge ditt telefonnummer eller din epostadress här. Dina kontaktuppgifter används bara för utlottningen och kommer inte att förenas med dina svar. (Kontaktuppgifterna går inte till Magma utan endast till Taloustutkimus)
(Telefonnummer/Epostadress)